

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VÝCHOVA, VÝCVIK SLUŽEBNÍCH PSŮ POLICIE ČR A
JEJICH UPOTŘEBITELNOST NA MÍSTĚ ČINU**

Autor práce: Olga Burca DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Olga Burca, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Výchova, výcvik služebních psů Policie ČR a jejich upotřebitelnost na místě činu

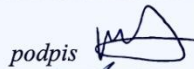

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Education, Training of Service Dog of the Police of the Czech Republic and their Usefulness at the Crime Scene

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

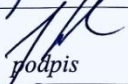

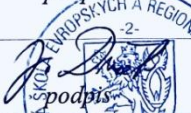
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

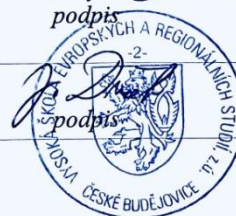
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2023

Cíl bakalářské práce: Hlavním cílem je rámcově demonstrovat vybrané metody výchovy a výcviku služebních psů Policie České republiky, včetně užití specifikace jejich upotřebitelnosti na místě činu. Vedlejším cílem je posuzovat tzv. „pracovní“ vlastnosti služebních psů, které jsou nezbytné pro jejich faktickou upotřebitelnost v rámci jejich hlídkového a pátracího určení.

Student: Olga Burca, DiS.	29.10.2023 datum	podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.	29.10.2023 datum	podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	8.11.2023 datum	podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13.11.2023 datum	podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	17.11.2023 datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Dr. Mgr. Josefu Kříhovi PhD., LL.M., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

BURCA, O. Výchova, výcvik služebních psů policie ČR a jejich upotřebitelnost na místě činu: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 78 s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Klíčová slova: Metody výcviku, pes, psovod, služební kynologie, služební pes, výcvik.

Věcná část bakalářské práce (dále jen „**práce**“) primárně v širší tematické optice teoreticky demonstruje vybrané metody výchovy a výcviku služebních psů Policie České republiky, včetně užší specifikace jejich upotřebitelnosti na místě činu. V intencích úžeji uchopených a samostatných teoreticko-praxeologických subkapitol „práce“ jsou kromě specifikace vývoje, výchovy a výcviku psů, či obecných zásad výcviku a teorie tréninku, posuzované pracovní vlastnosti služebních psů, které jsou nezbytné pro jejich faktickou upotřebitelnost v rámci jejich hlídkového a pátracího určení. Souhrnné vyznění „práce“ reflektuje její stanovené cíle, které zájmově sledují poskytnutí uceleného tematického vhledu k základnímu pojmosloví a východiskům zkoumané tematické oblasti, kde prostřednictvím teoreticko-praxeologického rámce zdůrazňuje význam všestranného využití služebních psů v rámci realizace tzv. „zakročovací“ povinnosti v souvislosti se zabezpečením operačního prostoru plnění jednotlivých úkolů Policie ČR. Následně jsou v samostatných návazných subkapitolách „práce“ důkladně objasněny kritéria pro selekci zájmových plemen služebních psů, metody jejich výchovy, metodologie výcviku a specifické podmínky, jež musí služební pes splňovat, aby byl efektivně využíván. Dále je podrobně analyzován celkový význam výcviku, fyziologické základy výcviku a různé strategie využití služebního psa v prostoru místa činu. V rozsahu zpracované a následně vyhodnocované empirické části „práce“ je dílem využito kvalitativně orientované empirické šetření, tj. polostrukturované rozhovory, ve kterých jsou cíleně demonstrovány zkoumané aspekty oboru služební kynologie, týkající se např. výchovy, tréninku a použití služebních psů, aspekty výchovy, tréninku, včetně analýzy silných stránek a nedostatků. Empirická část „práce“ se taktéž subsidiárně orientačně zaměřuje na současné trendy v oblasti výcvikových metod a metod uplatnění s cílem identifikovat možný budoucí celkový vývoj celkové upotřebitelnosti využívání služebních psů v rámci činnosti Policie ČR apod.

ABSTRACT

BURCA, O. *Výchova, výcvik služebních psů policie ČR a jejich upotřebitelnost na místě činu: bakalářská práce*. České Budějovice:: College of European and Regional Studies, 2024. 78 p. Supervisor: Dr. Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Key words: Dog, handler, service dog, service kynology, training, training methods.

The substantive part of the bachelor thesis (hereinafter referred to as the "thesis") primarily demonstrates, from a broader thematic perspective, selected methods of training and education of service dogs of the Czech Republic Police, including a narrower specification of their applicability at the scene of the crime. In the narrower theoretical-practical subchapters of the "thesis," besides specifying the development, education, and training of dogs, or general principles of training and training theory, the evaluated working properties of service dogs necessary for their actual usability in their patrol and search purposes are assessed.

The overall significance of the "thesis" reflects its defined goals, which aim to provide a comprehensive thematic insight into the basic terms and context of the examined thematic area. Through the theoretical-practical framework, the thesis emphasizes the importance of the versatile use of service dogs during so-called "deployment" operations. Subsequently, criteria for the selection of service dog breeds, methods of their upbringing, training methodology, and specific conditions that a dog must meet to be effectively utilized are thoroughly explained in separate subchapters and chapters of the thesis. Furthermore, the overall significance of training, physiological foundations of training, and various strategies for using a dog at the scene of the crime are extensively analyzed.

In the processed and evaluated empirical part, qualitative research is utilized through semi-structured interviews, examining various aspects of the field of service kynology, including the analysis of strengths and weaknesses. The empirical part also focuses on current trends in training methods and methods of application, aiming to identify possible future developments in the overall effectiveness of the use of service dogs by the Czech Republic Police.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Historická retrospektiva vývoje kynologie	12
2.1 Kynologie v České republice.....	14
2.2 Historická retrospektiva geneze vývoje kynologie	14
3 Výběr štěněte služebního psa	16
3.1 Rodokmen štěněte	16
3.2 Posouzení kvalit vrhu	17
3.3 Výběr štěněte	19
4 Výchova štěňat a mladých psů	21
4.1 Vývoj pracovních vlastností u štěněte.....	21
4.2 Počáteční výcvik štěněte	25
5 Výcviková a chovatelská zařízení	29
5.1 Chovatelská stanice služebních psů Policie České republiky Domažlice	29
5.2 Chovatelská stanice služebních psů Policie České republiky Prackovice nad Labem.....	30
5.3 Výcvikové středisko Plzeň-Bílá hora	30
5.4 Výcvikové středisko Dobrotice	31
5.5 Výcvikové středisko Býchory	31
6 Služební plemena psů.....	32
6.1 Novofundlandský pes	33
6.2 Rotvajler	33
6.3 Belgický ovčák	34
6.4 Malinois.....	34
6.5 Německý ovčák	35
6.6 Doberman.....	36
6.7 Německý Boxer.....	36

6.8	Knírač velký	37
6.9	Labradorský retrívr	38
7	Výcvik služebního psa	40
7.1	Vlastností služebních psů při výkonu činností	40
7.2	Obecné pojetí teorie tréninku	42
7.3	Obecné zásady výcviku služebních psů	43
8	Použití služebních psů na místě činu	45
8.1	Použití služebního psa při vyhledání a sledování pachové stopy	46
8.2	Použití služebního psa při vyhledání vystřelených nábojnic	49
8.3	Použití služebního psa při pátrání po osobách v objektech, terénu a v dopravních prostředcích	50
8.4	Možné použití služebního psa při pronásledování a zadržení ozbrojených osob 52	
9	Empirická část	55
10	Realizační část polostrukturovaného rozhovoru	57
11	Realizační část polostrukturovaného rozhovoru	60
12	Realizační část polostrukturovaného rozhovoru	63
13	Realizační část polostrukturovaného rozhovoru	66
14	Realizační část polostrukturovaného rozhovoru	70
15	Generalizace výstupu empirické části	75
	Závěr	77
	Seznam použitých zdrojů	78

Úvod

„Psi nejsou celým naším životem, ale díky nim je náš život úplný – Roger Caras“

Věda podporuje tvrzení, že existuje dlouhodobý příbuzenský vztah mezi lidskou populací a psy, což lze vysledovat až do období starověku. Lidé systematicky usilovali o ovlivňování různých aspektů života těchto zvířat. Díky selektivnímu chovu bylo dosaženo vyšlechtění více než 400 plemen psů, z nichž většina je dnes kategorizována jako služební.

Policie České republiky, zabezpečující plnění zákonodárcem generalizované vymezeného operačního prostoru v souladu s aplikací ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Policii ČR**“) toliko využívá služební kynologii, která je taktéž dílem upotřebitelná v rámci plnění zákonodárcem svěřených úkolů a její role mimo jiné zahrnuje činnost např. v oblasti detekce omamných a psychotropních látek, výbušnin, akcelerantů, zbraní a jejich částí, lidských ostatků, či na speciální pátrací akce po pohřešovaných osobách v terénu apod. Rovněž na pachové identifikace, práci na místě trestného činu a v jeho okolí, reagenční na signály k ochraně objektů a narušení veřejného pořádku, plánovaný výkon služby a preventivní činnosti v místech s vysokým rizikem páchaní trestných činů či tzv. „jiné protispolečenské činnosti“. Při hromadných veřejných akcích na místech veřejně přístupných pomáhají dále např. udržovat veřejný pořádek a bezpečnost. V oblasti kriminalistické „odorologie“ identifikují pachové stopy. Navíc mohou být sekundárně zapojováni do vysoce rizikových zásahů proti ozbrojeným pachatelům.¹

Zprostředkovaně avizované experimentální důkazy dle autora Bauera² avizují, že speciálně vyškolený služební pes projevuje schopnost vnímat, pamatovat si a rozlišovat mikroskopické dávky pachových látek na molekulární úrovni, přičemž individuální rozpoznání je dosaženo při přítomnosti pouze 700 molekul v jedné krychlové centimetr vzduchu. Navíc jsou psi vybaveni dalšími pozitivními vlastnostmi nezbytnými pro plnění svých úkolů, kognitivními, intelektuálními, duševními schopnostmi, schopností vnímat zvukové vlny s frekvencí až 40 tisíc kmitů za vteřinu a tiššími šelesty na vzdálenost až 24 metrů. Psi jsou schopni pracovat v různých podmínkách a představují

¹ BAUER, M. Vždy vedle. Kniha o psech 1991, s. 17,

² BAUER, M. Vždy vedle. Kniha o psech 1991,

nejrychlejší a nejspolehlivější prostředek detekce a identifikace různých objektů. Psi postupem času neztrácejí svou potřebu, ale stávají se stále více žádanými při pomoci lidem.³

³ PALIEVA, O., SMIMOVA, L. 2009 s. 38,

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem „práce“ je rámcově demonstrovat vybrané metody výchovy a výcviku služebních psů Policie České republiky, včetně užší specifikace jejich upotřebitelnosti na místě činu. Především poskytnout komplexní teoretický a historický pohled na vývoj služební kynologie v Policii České republiky. Analýza této problematiky se rovněž zaměřuje na praktické aspekty a zdůrazňuje důvody volby plemene služebních psů, jejich výcvik a specifické podmínky pro jejich všestranné využití.

Vedlejším cílem „práce“ je provést empirickou analýzu prognostických faktorů ovlivňujících možný vývoj celkové efektivní upotřebitelnosti služebních psů Policie ČR ve všech kategoriích, dále posoudit tzv. „pracovní“ vlastnosti služebních psů, které jsou nezbytné pro jejich faktickou upotřebitelnost v rámci jejich hlídkového a pátracího určení. Praktická část „práce“ kombinuje teoreticko-praxeologický přístup s empirickými metodami. Úvodní část „práce“ prostřednictvím důkladné rešerše dostupných pramenů a literatury poskytuje historický kontext a základní terminologii zkoumaného tématu. Následně, v souladu s praxeologickým přístupem, je důkladně zkoumáno zdůvodnění výběru plemene služebních psů, proces jejich výcviku a specifické požadavky, které musí splnit pro dosažení všestranné upotřebitelnosti, především při obranném využití a zpracování pachových stop na místě činu. V intencích tematicky návazně zpracované empirické části „práce“ šetření je za pomoci užitého kvalitativního empirického šetření, konkrétně řízených polostrukturovaných rozhovorů detekovány avizované faktory, které předpovídají „*pro futuro*“ možný potenciál efektivního využívání služebních psů Policie ČR.

2 Historická retrospektiva vývoje kynologie

Historie domestikace psů zaujímá nejstarší místo ve vývoji vztahu mezi člověkem a zvířaty. Chronologie tohoto procesu, spojená s různými teoriemi o době domestikace, nás zpětně zavádí do vzdálené minulosti, se záznamy sahajícími mnoho tisíciletí zpět.

Některé genealogie jednotlivých psích plemen lze vysledovat až do mytických dob, což svědčí nejen o "vědeckém chápání" těchto psích plemen v dávných společnostech, ale také o lidovém výběru a precizní aplikaci selekce při chovu psů. Od 17. století se zachovaly záznamy v buddhistických kláštorech, které dokumentují rodové linie psů. V počátečních fázích formování teorie a praxe selekce psích plemen byla selekce prováděna nevědomě. Lidé chovali zvířata podle jejich schopnosti nejlépe vyhovět specifickým účelům, a v této době vynikali psi v různých rolích, jako byli hlídací, lovečtí, pastevečtí a později i bojoví.⁴

Začátky výcviku psů jsou odhadovány na více než dva tisíce let zpět, a v té době se začali objevovat odborníci, pro něž se příprava psů stala profesionálním řemeslem. První literární díla, jež lze oprávněně zařadit do oblasti kynologie, se objevila v antickém Řecku a Římě. Je nutné zdůraznit, že domestikace psů a chov plemen probíhaly s odlišnými charakteristikami v různých regionech světa. Například mezi kočovnými stepními kmeny byli pastevečtí psi výrazně ceněni, zatímco mezi starověkými Asyřany se uplatňovali bojoví psi, a v Řecku se rozšířila chovatelská linie s důrazem na dekorativní plemena psů. Dnešní době se dostaly do rukou spisy mnoha antických řeckých vědců, kteří se věnovali chovu psů a detailně popisovali různá plemena. Některá z těchto děl zmiňují existenci více než deseti v té době již známých plemen. Původ kynologie tak lze vysledovat do hlubokých vrstev historie. Moderní podoba kynologie a její chápání se však ustálila až ve druhé polovině 19. Století. Kynologie ve své moderní podobě a chápání však vznikla mnohem později, v druhé polovině 19. století.⁵

Na základě omezených historických informací o cvičitelích psů lze předpokládat, že v období starověku neexistovaly školy specializované na výcvik

⁴ RULC, J, 2014. Dějiny československé služební kynologie s. 25,

⁵ RULC, J, 2014. Dějiny československé služební kynologie s. 25,

kynologů. Znalosti o výcviku se předávaly z generace na generaci, kdy zkušení trenéři sdíleli své poznatky s mladšími jedinci.

Služební psi, jak je chápeme dnes, vznikli v období, kdy byli vycvičeni k různým úkolům, jako například tažení, vyhledávání a jiné práce, a nebyli vnímáni primárně jako společníci. Jejich užitečnost a sociální povaha vedly k jejich oblibě, a na počátku našeho letopočtu bylo dokonce zakázáno zabíjet psy, což se postupně rozšířilo do dalších zemí.

Od poloviny 18. století začal v Evropě systematicky probíhat výběr plemen. Vytvřily se metody výběru plemenů, systémy křížení a vznikaly genealogické knihy. Definovaly se požadavky na budoucí plemeno a prováděl se výběr, aby tyto požadavky byly splněny, což vedlo k vytváření plemen s předem určenými vlastnostmi exteriéru a chování. Tato doba přinesla v Evropě více než 100 definovaných plemen, díky dlouhodobému používání rodové genometrie a fotometrie.⁶

Vzhledem k nedostatku vědeckého přístupu k výcviku psů uplynulo mnoho staletí, než se lidé začali více zaměřovat na pracovní vlastnosti psů. Teprve od 40. let 19. století byly psovodům přidělovány další úkoly, jako například signalisté a sanitáři. V této době v Německu vznikly první školy pro výcvik odborníků a psů, a aktivní vědecký přístup přinesl výrazný pokrok zejména v německém a anglickém chovu psů. 19. století je proto považováno za počátek aktivního rozvoje světové kynologie.⁷

Během války si Americká armáda uvědomila potřebu psích jednotek, a proto byl v roce 1942 vydán rozkaz vyhledat a vycvičit tažné, strážní a kurýrní psy. Pro uspokojení rostoucí poptávky po psech vznikaly společnosti a kluby, vyvíjely se metody pro výcvik psů ve strážní službě a zpravodajství. Vojenští psi začali sloužit v různých úlohách, včetně hlídkové služby a ve zpravodajských jednotkách.⁸

Počátek 20. století znamenal klíčový obrat ve vývoji světové kynologické školy, s rozvojem teorií výcviku a využití psů v policejní a vojenské službě. Profesor Hans Gross z pražské univerzity zdůraznil význam přirozených vlastností psů, jako jsou síla, vytrvalost a rychlost, a jejich schopnost využít jemný čich při pátrací činnosti. Aktivní využití psů v policejní službě začalo být uplatňováno na začátku 20. století.

⁶ BAUER M. Vždy vedle. Kniha o psech 1991 s. 123

⁷ RULC, J. 2014. Dějiny československé služební kynologie s. 25,

⁸ LANCE M. 2016. Psi hrdinové. Tajné úkoly a obětavá služba. s. 24,

2.1 Kynologie v České republice

Kynologie v České republice reflektuje hlubokou afinitu národa k psům a představuje tradici, která nás řadí mezi přední světové mocnosti v této oblasti. S populací 11 milionů obyvatel připadá na 2 miliony psů, což je dvojnásobek počtu koček. Každý pátý občan České republiky sdílí svůj život s čtyřnohým společníkem, ačkoli samotní Češi s humorem prohlašují, že je to spíše každý druhý.

V České republice jsou psi primárně chováni pro společenské účely, zatímco chov zaměřený na pracovní využití je méně rozšířený. Tzv. „bezdomovní“ psi jsou zde vzácným jevem díky přísným předpisům, které zavazují chovatele zájmového chovu k placení roční daně, označování svých miláčků mikročipem a vedení podrobných záznamů.

Češi bez přešlapování integrují své psy do různých oblastí života, přivádějí je do pracovního prostředí, k psychologům a do specializovaných psích škol. Pouze v Praze existuje 64 takových škol, které nejen poskytují vzdělání, ale vyrábějí i krmivo a dokonce psí pivo na průmyslové úrovni. Poskytují pojištění a zřizují kavárny pro zvířata. Je obvyklé, že čeští restauratěři umožňují majitelům psů vstup do restaurací, kde jsou ochotně poskytovány misky s vodou pro čtyřnohé společníky.

Pro ty, kteří chtějí spojit svou lásku k zvířatům s profesní dráhou, je v České republice možnost získat i obsahově ucelené vysokoškolské bakalářské vzdělání, kde na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů České zemědělské univerzity je recentně zabezpečován profesně orientovaný bakalářský studijní program „Kynologie“ apod.

2.2 Historická retrospektiva geneze vývoje kynologie

Poznání o psech člověk systematicky shromažďuje a zdokonaluje od doby, kdy se toto zvíře začalo prolínat s jeho historií, nás provází historickou cestou. Domestikace psů proběhla v období paleolitu, kdy se předci psů identifikují jako vlci a šakali. Specifický druh, kterým služební pes je, byl poprvé rozpoznán vědcem Carlem Lineym v roce 1758.

Mylně by se mohlo předpokládat, že kynologie je spojena s kinematografií nebo uměním natáčet filmy. Nicméně, kynologie nemá nic společného s kinematografií. Samotné slovo "kynologie" má řecký původ: "kyon" - pes, "logos" - učení.

Historie chovu psů, která zahrnuje šlechtění plemen pro lovecké a vojenské účely, sahá až do období před sedmi tisíci lety. Moderní pojetí kynologie se začalo formovat až v polovině 19. století.

Kynologie je komplexní vědní obor, který se zaměřuje na studium psů, jejich chování, fyziologie, genetiky a výcviku. Tento obor zahrnuje detailní znalosti o plemenech, jako je například Pes baskervilský, jenž vznikl křížením Dogy a Bloodhonda, nebo Bílý tesák, který je hybridem Sáňkařského husky a vlka.

Kynologové, odborníci v tomto oboru, hrají klíčovou roli jako prostředníci mezi psy a jejich chovateli. Jsou to profesionálové, kteří nejenže mají hluboký vztah k těmto zvířatům, ale také disponují odbornými znalostmi potřebnými k tomu, aby pomohli chovatelům psů navázat efektivní komunikaci a harmonický vztah se svými zvířaty. Kynologové působí jako prostředkovatel v komunikaci mezi psem a jeho chovatelem, a tím přispívají k lepšímu porozumění a spolupráci mezi oběma stranami. Kynologie kombinuje prvky biologie, psychologie a behaviorálních věd, čímž nabízí komplexní přístup k problematice chovu, výcviku a péče o psy.

3 Výběr štěněte služebního psa

3.1 Rodokmen štěněte

Při výběru služebního psa pro potenciálního psovoda začíná méně zkušený jedinec systematickým studiem odborné literatury nebo vyhledáváním rady od zkušených kolegů. V první řadě je mu doporučeno pečlivě definovat cíl a účel, pro který chce psa pořídit, a zejména specifikovat požadované vlastnosti, které by služební pes měl pro daný účel vykazovat.

Prvním klíčovým krokem při výběru štěněte pro služebního psovoda by mělo být důkladné seznámení s rodiči psa. Tito rodiče mohou poskytnout podrobný pohled na svou konstituci a pracovní vlastnosti, čímž umožní odhalit potenciál konkrétního štěněte. Je však třeba zdůraznit, že hodnocení kvality potomstva je náročné, neboť představuje komplexní posouzení individuálních vlastností štěněte, které jsou klíčové pro jeho budoucí výcvik a službu. Získání optimálních vlastností od rodičů není vždy zaručeno, ačkoliv rodiče mohou disponovat žádoucími charakteristikami. Důležité je si být vědom možného předávání nežádoucích vlastností, které mohou být nepřítomné u rodičů nebo vyjádřeny v minimální míře.⁹

Při výběru štěněte pro služební účely je nezbytné, aby rodiče vybraného jedince splňovali základní standardy plemene, disponovali potřebnými pracovními vlastnostmi a byli zdraví, bez dědičně podmíněných chorob. Ideální situací je, když pes a fenka prochází specializovaným výcvikem v oblasti zamýšleného využití. V případě plánovaného chovu služebních psů ve střediscích kynologické služby je postup proveden systematicky. Udržení každého jedince a zlepšení jeho pracovních a exteriérových vlastností jsou závislé na dodržování pravidel pro výběr fenky a psa, s ohledem na jejich individuální vlastnosti, zdravotní stav, exteriér a absence genetických predispozic k dědičným onemocněním. Při vytváření kvalitního vrhu hraje klíčovou roli výběr služebních psů s optimálními pracovními vlastnostmi.

Značný důraz je kladen na původ psa, který lze nejlépe posoudit přímým pozorováním rodičů. Pokud to není možné, provádí se analýza rodokmenu a dalších dokumentů, které poskytují informace o původu psa, jako jsou účast na soutěžích,

⁹ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 105 – 107,

výstavách, zkouškách, ocenění, tituly a diplomy. Vedle rodičů je vhodné posoudit i kvalitu sourozenců a nevlastních sourozenců, pokud to situace umožňuje nebo vyžaduje. Při posuzování dokumentace o původu služebních psů je zásadní zkoumat vývoj pracovních vlastností a exteriéru jejich předků, neboť progres těchto charakteristik z generace na generaci slouží jako klíčový indikátor původu daného jedince. Preferováno je, aby vynikající vlastnosti byly přítomny jak u psa, tak u fenky, což zvyšuje pravděpodobnost fixace a projevení optimálních znaků u potomstva. Konzistentní kvalita potomků od stejných rodičů posiluje pozitivní hodnocení původu psa. Psi a feny vybraní pro chov musí pravidelně podstupovat klinická vyšetření, která zahrnují celkové posouzení tělesného stavu, klinické vyšetření, komplexní krevní testy, analýzu moče, testování stolice a screening na dysplazii loketních a kyčelních kloubů. Výsledky těchto veterinárních prohlídek jsou pečlivě zaznamenávány v ambulanci kartě služebního psa. Při celkovém zhodnocení je nezbytné identifikovat nositele geneticky podmíněných chorob a tyto jedince vyloučit z chovu, což vyžaduje další specifická veterinární vyšetření. Na základě získaných výsledků a vizuální inspekce formuluje veterinární lékař důležité závěry. Nemocní jedinci nesmí být využíváni k chovu.¹⁰

3.2 Posouzení kvalit vrhu

Hlavním kritériem pro komplexní posouzení služebních psů je stanovení jejich pracovních kvalit. K tomu účelu slouží zkušební zkouška, prováděná podle metodických doporučení pro komplexní posouzení služebních psů s ohledem na původ, konstituci, exteriér, pracovní vlastnosti, kvalitu potomstva a chovné stanice služebních psů. Během tohoto posouzení je hodnoceno celkové chování služebního psa, jeho stupeň socializace a postoj k různým faktorům prostředí. Zároveň jsou analyzovány vlastnosti temperamentu, intenzita převažujících reakcí chování, adaptabilita služebního psa a další charakteristiky. Tato důkladná evaluace umožňuje získat komplexní obraz o pracovních schopnostech a predispozicích služebního psa, což je klíčové pro posouzení jeho vhodnosti pro konkrétní úkoly.

¹⁰ ĎURIŠIN, V. SYSTÉM POLICAJNEJ KYOLOGIE 2020, s. 40-41,

Výběr pro pracovní vlastnosti představuje klíčový prvek v chovu služebních psů. Pro dosažení zlepšení pracovních vlastností těchto psů je nezbytné soustředit se především na posilování nervové soustavy. Správný a cílevědomý výběr služebních psů s průkazem původu, pravidelným monitorováním a posilováním nejlepších pracovních kvalit u potomků následně přináší služebního psa se stabilní a bezproblémovou výkonností, schopného odolávat dlouhodobé fyzické zátěži. Jedním z hlavních principů párování párů je účelnost a jednotné párování. Účelný výběr párů podle specifických vlastností je základem pro získání potomků s plánovanými kvalitami. V případě služebních psů získávají zvláštní důležitost pracovní vlastnosti, jejichž rozvoj má klíčový význam. Optimálního dosažení tohoto cíle lze dosáhnout prostřednictvím homogenního výběru, tj. výběrem plemenitých psů a plemeníků s podobnými pracovními a exteriérovými vlastnostmi. Nicméně, je třeba zdůraznit, že štěňata narozená od stejných rodičů, včetně těch ze stejného vrhu, budou vykazovat rozdílné chování a individuální vlastnosti.¹¹

I zkušený služební psovod, který se věnuje práci se služebním psem, čelí výzvě správného výběru štěněte. Tato fáze představuje mnoho pochybností a nesprávné volby mohou být nákladné, neboť výchova a výcvik štěněte jsou pracné a finančně náročné. V případě, že služební pes nesplňuje očekávání a neprojde zkouškou, náklady a investice nemusí být ospravedlnitelné.

Plánovaný program chovu a reprodukce služebních psů v kynologické stanici je zaměřen na získávání kvalitních štěňat a jejich následnou výchovu a přípravu na specifický výcvik pro konkrétní oblast použití. V rámci plánovaného chovu je klíčové hledisko spočívající v získání kvalitních štěňat při efektivním využití finančních prostředků. Slabá štěňata, trpící nemocemi nebo vykazující odchylky od standardu, bránící dalšímu chovu, jsou eliminována. Štěňata by měla vykazovat zdravý stav, aktivitu, reaktivitu, socializovanost a ideálně, by měla být nebojácná a schopná adaptovat se na různé prostředí. Tyto vlastnosti by měla splňovat všechna štěňata bez ohledu na to, jakým směrem služební činnosti budou v budoucnosti vykonávat.

Důležité je si uvědomit, že pohlaví psa může ovlivnit jeho chování. Feny bývají submisivnější a poslušnější, zatímco samci mohou vykazovat agresivitu, impulzivitu a nebojácnost.

¹¹ HARTL, K. Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022, s. 103,

3.3 Výběr štěněte

Pro analýzu individuálních vlastností postavy vědci vyvinuli různé testy pro štěňata, které umožňují identifikovat jedinečné aspekty chování štěněte. Tyto testy poskytují informace o individuálních charakteristikách, na základě kterých může služební psovod předpovědět možné chování dospělého psa a jeho vhodnost pro službu. Pro určení individuálních vlastností chování štěňat se provádějí zkušební pokusy, během nichž jsou simulovány situace, které vyvolávají specifické reakce. Při hodnocení štěňat, zejména služebních psů, je neustálým procesem, který vyžaduje pozornost služebního psovoda během prvního roku života psa. Zaznamenávání každodenních záznamů o zdravotním stavu a změnách chování je klíčové. Kritéria hodnocení zahrnují různé aspekty jako aktivita, sociální kontakt, herní motivace, úroveň socializace a projevy strachu. Vzhledem k tomu, že štěňata ve věku 50 dní vykazují aktivitu pouze krátkou dobu, může proces hodnocení trvat dva dny, a některá cvičení je vhodné opakovat.¹²

Při zkoušení štěňat je nutné zohlednit variabilitu chování, které může být ovlivněno tím, zda jsou štěňata samostatná nebo se nacházejí mezi sourozenci ze stejného vrhu. V případě, že se štěňata narodila a žijí na území chovatelské stanice Policie České republiky, je nezbytné provádět jak skupinové, tak individuální testování odděleně. V situacích, kdy štěně není narozeno v dané stanici a není možné provádět skupinové testování s dalšími sourozenci, se uplatňuje pouze individuální testování. Při výběru je klíčové brát v úvahu vrozenou schopnost štěněte vyhledávat předměty čichem, což představuje klíčový prvek pro služební psy. Služební psovod, by měl věnovat pozornost faktorům, jako je míra zájmu psa o hledání, charakter vyhledávacích pohybů, soustředění, rychlost a zájem o uchopení hračky. Preferováni jsou psi, kteří projevují zdrženlivý přístup, sledují činnost služebního psovoda s určitým napětím a jsou schopni se soustředit na úkol. Obecně platí, že výběr služebních psů by měl být objektivní a někdy i náročný. Nedostatečně tvrdý výběr může vést k zařazení psů s nežádoucími vlastnostmi, což může komplikovat jejich výcvik a dosažení potřebných pracovních vlastností. Pro optimální vývoj služebního psa je vhodné vzít štěňata na přípravu a přidělit je služebním psovodům, což umožní vytvoření dobrého kontaktu. Socializace a komplexní vývoj štěňat začíná od měsíce a půl, což může zahrnovat chov ve výběžích

¹² HARTL, K. Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022, s. 102-104,

na území kynologického oddělení a v místě bydliště služebního psovoda, pokud je k tomu souhlas.¹³

Služební psovod by měl chápat, že úspěšné absolvování zkušebních cvičení štěněte není samospasné záruční kritérium pro jeho budoucí schopnosti jako služebního psa. Výběr štěněte s vhodnými vlastnostmi představuje pouze první krok ve vývoji služebního psa, přičemž následující vzdělávání hraje klíčovou roli.

¹³ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena* 2022, s. 102-104,

4 Výchova štěňat a mladých psů

Výchova štěňat a mladých psů je klíčová pro jejich správný vývoj a formování jejich chování. Začít je ideálně hned, obvykle kolem osmi týdnů věku. Socializace je klíčová pro zvládnání různých situací a interakcí se zvířaty i lidmi. Výcvik by měl být založen na důslednosti a pozitivním posílení, což podporuje správné chování. Kromě fyzické aktivity je důležité poskytnout služebním psům i mentální stimulaci prostřednictvím her a cvičení, které podporují jejich duševní zdraví. Tím, že je štěně podrobena výchově a osvojí si techniky obecné poslušnosti, lze dosáhnout potřebného chování. Zpočátku výchovy štěňat by mělo proběhnout co nejdříve, neboť v prvních týdnech života prochází zvířata kritickými obdobími vývoje.

V rámci výchovy služebního psa je klíčové zaměřit se na cílený vliv nervové soustavy psa s cílem rozvíjet žádoucí vlastnosti a implantovat nezbytné dovednosti. Současně je nezbytné vytvořit speciální podmínky pro formování potřebného chování v konkrétním prostředí. To zahrnuje nejen základní poslušnost a obecné chování, ale i specializované dovednosti jako je sledování, vyhledávání, ochrana nebo jiné specifické služby. Vytváření speciálních podmínek pro formování potřebného chování v konkrétním prostředí je klíčové pro úspěch výchovy služebního psa. To může zahrnovat systematické expozice a trénink ve specifických situacích, ve kterých bude pes pracovat, například v rušném městském prostředí, ve výcvikovém centru nebo na veřejných prostranstvích. Důležitá je také důslednost v tréninku a pozitivní posílení správného chování, což pomáhá psům lépe porozumět očekáváním a zvýšit jejich motivaci k úspěšnému plnění úkolů. Pravidelný a systematický přístup k výchově služebních psů je klíčový pro to, aby byli připraveni na své specifické úkoly a aby jejich chování bylo spolehlivé a předvídatelné ve všech situacích, se kterými se mohou setkat ve své pracovní roli.¹⁴

4.1 Vývoj pracovních vlastností u štěněte

¹⁴ IUŠENKO, A. Teorie a technika výcviku služebních psů 1932, s. 37-39,

V počáteční fázi výchovy není přesně správné hovořit o výcviku, ale spíše o procesu přípravy zvířete na vnímání okolního prostředí a formování adekvátních reakcí na různé podněty. Během vzdělávacího procesu se rozvíjejí dědičné sklony k pracovním vlastnostem. Ideálním časem pro výběr štěněte je do tří měsíců věku, kdy lze pečlivě sledovat jeho růst a chování od prvních dnů života, a aktivně se podílet na rané stimulaci nervové soustavy. V průběhu prvního roku života štěněte jsou stanoveny všechny klíčové charakterové rysy a dovednosti nezbytné pro žádoucí chování, jejichž projev v dospělosti přímo ovlivní pracovní vlastnosti, kapacitu práce psa a efektivitu jeho použití. Neadekvátní výchova psa v mládí může vést ke vzniku nežádoucích chování v dospělosti. Štěně, které bylo vychováno bez náležité péče, může vyvinout nežádoucí dovednosti např. reagovat bouřlivě na pokusy o donucení určitého chování, obtížně vnímat a učit se dovednostem spojeným s vytrvalostí, což může být překážkou v tréninku.¹⁵

Pro plnohodnotný rozvoj psa s optimálními pracovními vlastnostmi je nezbytné kombinovat správný přístup k chovu s adekvátní výchovou. Klíčovým momentem v raném vývoji je první krmení štěňat, kdy je důležité pečlivě sledovat nejen množství přijaté potravy, ale i samotný postoj štěňat k jídlu. Již v tomto mladém věku lze pomocí potravy začít formovat některé chování. Například výraznou potravní reakcí lze cvičit psa na určité činnosti. V období dvou až tří týdnů začíná štěně projevovat potřebu hry, kdy se hraje jak s ostatními štěňaty, tak s matkou. První hry jsou zaměřeny na trénink pohybových schopností a stávají se důležitým zdrojem informací pro štěňata. V tomto věku je přirozené, že štěně nejeví zájem o hry s lidmi, proto je vhodné pozorovat jeho interakce s ostatními jedinci.

Ve třetím týdnu života štěňata projevují větší pohyblivost, začínají přijímat i jinou potravu kromě mateřského mléka a započíná rozvoj čichu a hmatu. Hry mezi štěňaty zahrnují vrčení, hravé souboje a průzkumné chování. Sociální chování se více projevuje, a štěňata aktivněji prozkoumávají okolí. Chování, jako je vrčení, žebrající pohyby a kontakt s matkou a sourozenci, začínají hrát klíčovou roli v komunikaci a projevech vůdcovských kvalit.¹⁶

Ve třetím měsíci života jsou štěňata systematicky podrobována hodinám socializace s cílem usnadnit jim adaptaci na různé vnější podněty, vybudovat důvěru vůči lidem

¹⁵ HARTL, K. Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022, s. 162 – 164,

¹⁶ ĎURIŠIN, V. SYSTÉM POLICAJNEJ KYOLOGIE 2020, s. 408-409,

a rozvíjet přátelské chování. Socializační aktivity s lidským průvodcem, by měly být intenzivní a trvat minimálně 10 minut denně. V tomto období se zvyšuje hlasitost zahrnutých zvuků, a štěňata začínají si hrát s různými hračkami. Během prvního měsíce této fáze dochází k významnému vývoji štěnat, projevuje se zvýšená pozornost, sledování pohybů člověka, dalších objektů a vnímání různých zvuků. Štěňata začínají reagovat na vůně jídla, poznávají známé zvuky a rozpoznávají hlas. Zároveň vyhodnocují svou polohu v prostoru.¹⁷

V průběhu růstu štěnat dochází k rozvoji jejich hravosti a zvědavosti, což se projevuje jejich zájmem o nové herní předměty, které mohou buď sami objevovat v okolí, nebo které jim nabízí jejich služební psovod. Mezi vhodné herní předměty patří měkký hadr, míčky, které jsou házené nebo zavěšené ve voliére v dosažitelné výšce. Tato hra umožňuje štěnatům seznamovat se s novými prostředími a prostory. V tomto věku jsou klíčovými výchovnými aktivitami poskytnutí štěněti co nejvíce příležitostí k získávání nových informací a potlačování potenciálně nebezpečného chování. Aktivní adaptací se štěně učí omezením a přirozeně si určuje rozsah informací nezbytných pro bezpečný život v daném prostředí. V této fázi vývoje, by měla být štěnatům předkládána veškerá nezbytná informace pro jejich budoucí život, aby mohla být vyvinuta potřebné adaptivní chování.

Po předání štěněte služebnímu psovodovi začíná specifické období výchovy. Toto se obvykle děje kolem 50. dne po narození. Štěně je přiděleno novému služebnímu psovodovi do chovatelské stanice Policie České republiky za účelem dalšího odborného výcviku a socializace. Poté může být služební pes přidělen služebnímu psovodovi nebo být vykoupen pro potřeby policie České republiky. V tomto věku začíná štěně absolvovat výchovný program, který zahrnuje zvykání si na nového služebního psovoda a budování důvěry v něj. Primární důvěra v člověka je klíčová, protože štěně začíná chápat jeho dobré úmysly. V procesu výchovy rostoucího štěněte zaujímají pozitivní a negativní emoce klíčovou roli. Vytváří se citové spojení mezi štěnětem a člověkem, který jej vychovává a trénuje. Služební psovod je povinen systematicky analyzovat své vlastní chování a striktně ovládat své emoce. Tímto způsobem je dosaženo efektivní komunikace a vzájemného porozumění mezi služebním psovodem a služebním štěnětem.

¹⁷ ĎURIŠIN, V. SYSTÉM POLICAJNEJ KYOLOGIE 2020, s. 370-371,

Pozitivní emoce, vyjádřené například prostřednictvím hry a odměn, hrají klíčovou roli při vytváření pozitivního prostředí pro výchovu. Tyto emoce posilují citové pouto mezi služebním štěnětem a služebním psovodem, podporují motivaci štěněte k učení a přispívají k vytváření příznivé atmosféry během tréninkových situací. Negativní emoce naopak vyžadují citlivý přístup. Služební psovod by měl být schopen rozpoznat příčiny negativních emocí u štěněte a adekvátně na ně reagovat. Efektivní komunikace spočívá ve vytváření vyváženého prostředí, které minimalizuje stresové situace pro štěně. Služební psovod by měl být schopen přizpůsobit svou výchovnou metodu individuálním potřebám a charakteru štěněte, aby dosáhl optimálních výsledků bez narušení citového spojení mezi služebním psovodem a služebním psem.¹⁸

V období vývoje štěňat, jak již bylo zmíněno výše, dochází k rychlému rozvoji podmíněných reflexů, avšak tyto reflexy se do paměti ukládají jen krátkodobě. Přesto mohou sloužit jako základ pro budoucí rozvoj speciálních dovedností. V této fázi vývoje lze stále korigovat nežádoucí chování, jako je lehká bojácnost nebo agresivita, pokud se udržují v přijatelných mezích.

Některá štěňata mohou vykazovat přehnanou sebedůvěru a silný bojovný pud, který se může projevat různými formami vzdoru, včetně soupeření o jídlo, vrčení nebo dokonce agresivního chování při přiblížení se k jídlu. Je důležité, aby služební psovod byl schopen rozpoznat a adekvátně reagovat na tyto projevy a zajistil, aby služební pes nedosahoval vyššího postavení prostřednictvím agresivního chování. Pro vytvoření pevných základů je nezbytné pokračovat v rozvoji her a implementovat herní techniky a cvičení, které podporují pohybovou aktivitu, rozvoj kognitivních procesů a zlepšení pracovních vlastností v souladu s budoucím zamýšleným směrem použití psa. Tato fáze také vyžaduje trénink adaptability, kde je služební pes učen reagovat na kázeňské povely i při vzrušení, což posiluje jeho vytrvalost a disciplínu.¹⁹

V období vývoje štěněte se přípustné tresty omezují na použití negativních emocí, odmítnutí hry či jiných akcí, které zastaví interakci se zvířetem, dokud nežádoucí chování neustane. Trest by měl spočívat ve vyvolání nepříjemných emocí, nikoliv ve fyzickém týrání. Je důležité štěně naučit nevyjadřovat nespokojenost pokousáním služebního psovoda, aby nedocházelo k manipulaci a dosahování cílů stanovených štěnětem. Pasivní obranná reakce, která může vzniknout v důsledku

¹⁸ SPONA, HELMA. Obedience 2017, s. 16,

¹⁹ HARTL, K. Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022, s. 168,

nežádoucího chování, vyžaduje rozmanité prostředí s nácvikem chůze a her, které zabírají většinu bdělého času štěněte. Odpočinek, včetně procházky, by měl být zařazen do denního režimu.

Věk šesti měsíců přináší zkoušku, která hodnotí způsobilost štěňat pro další službu. Ačkoliv intenzivní výcvik začíná nejdříve v jednom roce věku, aktivní účast na výchově a základním výcviku mladého psa je klíčová mezi šestým a dvanáctým měsícem věku.

4.2 Počáteční výcvik štěněte

Počáteční fáze výcviku štěněte představuje náročný, avšak fascinující proces, vyžadující od služebního psovoda kreativitu. Prognóza růstu štěněte, vývoje jeho pracovních vlastností a vhodných metod výcviku je obtížná. Prostřednictvím výchovy jsou všechny lidské vlivy na štěně vnímány jako samozřejmost, přičemž jeho životní styl reaguje na hlas služebního psovoda. Štěně se snaží napodobovat jednání služebního psovoda a ostatních zvířat ve svém okolí.

V případě, že pes od narození pouze jedl a spal, není možné po něm očekávat aktivní a cílevědomé chování. Efektivní využití času v prvním roce života vytváří solidní základy pro poslušnost služebního psa, a rozvíjí touhu být v blízkosti člověka a přispívat svou užitečností. Klíčem k oboustranně prospěšné spolupráci je naprostá důvěra služebního psovoda a štěněte, podporovaná pozitivními emocemi.²⁰

Do věku jednoho roku nelze považovat výcvik za plnohodnotný rozvoj dovedností v oblasti obecné poslušnosti. Hlavní fáze výcviku začíná až po dosažení služebního psa jednoho roku, kdy je jeho nervový systém zformován a připraven na takový druh vlivu.

Při přidělení štěněte novému služebnímu psovodu na chovatelské stanici Policie České republiky nejdříve 50. dne od narození, je nutné zahájit řadu nových povelů. Primárně se štěně musí přizpůsobit svému jménu (přezdívce), obojku a vodítku. Trénink přezdívky představuje další fázi komunikace s člověkem. Po vyslovení zvolené přezdívky osoba přitahuje štěně svým hlasem a potravou, což způsobuje, že štěně přichází a je odměněno lahodným pamlskem. Přezdívka je klíčová pro získání pozornosti psa, po jejím vyslovení by měla následovat odměna, zajímavá akce nebo hra

²⁰ IUŠENKO, A. Teorie a technika výcviku služebních psů 1932, s. 83

s hračkou, což upevní spojení mezi povelům a příjemným zážitkem. Brzy si štěně pevně zapamatuje monotónní hlasový signál, který předzvěstí zajímavé události.²¹

Pracovní doba služebního psovoda, který se podílí na výchově štěnat, by měla být zaměřena na rozvoj a posilování počátečních podmíněných reflexů, což má zásadní význam pro následný výcvik. Pro další etapu výcviku je nezbytné, aby služební psovod naučil štěně zůstat klidné a nasadit mu speciální vybavení, jako jsou obojky, vodítka nebo náhubky. První speciální výbavou, kterou na štěně nasadíme, je obvykle obojek. Je klíčové vybírat vhodné okamžiky pro zvykání štěnat na obojky a další prvky speciální výbavy. Před krmením nebo hraním je vhodné štěně přivolat, klidně ho pohladit, nasadit obojek a teprve poté poskytnout jídlo nebo oblíbenou hračku. Pokud se štěně snaží sundat obojek při prvním nasazení, měl by to udělat sám služební psovod, přičemž štěně by nemělo být odměněno za toto chování. Po 10-15 minutách je nutné cvičení opakovat. Pokud štěně nereaguje na obojek a klidně si přijímá potravu nebo si hraje s aportem, nemusí se obojek hned sundávat, může zůstat na krátký čas, ale štěně by mělo být pod kontrolou služebního psovoda, protože zanechání štěněte samotného, může vést pravděpodobně ke snaze o sundání obojku. Obojek by měl být vždy odstraněn, když štěně odpočívá a je na místě, kde je neustále pod dohledem.²²

Ve věku dvou měsíců následuje seznámení štěňátka s dalším speciálním předmětem nutným pro další výcvik vodítkem. Výuka správného chování štěněte na vodítku, by měla začít se zvykáním na vzhled vodítka. K tomu služební psovod vezme do ruky volné vodítko a trochu s ním pohne před štěnětem, umožní mu ho zkoumat, ale zároveň mu nedovolí, aby ho kousal. Tímto způsobem štěně postupně pozná, že vodítko není nebezpečné.

Ve věku 3-5 měsíců musí služební psovod začít s vývojem zklidňujícím procesem pomocí povelů „sedni“ a „lehni“. V tomto případě by měly být počáteční podmíněné reflexy vytvářeny hravou formou s využitím aportu a pamlsků. Je důležité zdůraznit, že násilné zasahování nebo bolestivé účinky nejsou vhodné. Při nadměrném vzrušení může povel „sedni“ pomoci uklidnit štěně. Tento příkaz může být v budoucnu využit k potlačení nežádoucího chování.

Rozdíly mezi lidskou a psí psychikou spočívají v základech sociálních a biologických momentů. Lidská psychika je silně zakotvena ve společenských

²¹ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 178 – 179,

²² IUŠENKO, A. *Teorie a technika výcviku služebních psů 1932*, s. 87,

interakcích, zatímco mentální aktivita psa je založena na biologických faktorech. Tyto rozdíly představují značný kvalitativní rozdíl mezi lidským a psím chováním. Při výcviku služebního psa je důležité, aby služební psovod byl obeznámen s těmito rozdíly a vědomě se vyhýbal opakovaným technickým chybám, které by mohly vést k vytvoření hlavní taktické chybě v procesu výchovy a výcviku služebního psa.²³

Pokud služební psovod projevuje důslednost a specializaci ve výcviku, štěně postupně pochopí všechny aspekty a bude rychle reagovat na povel a tlaky na vodítko. Prvky předběžného výcviku prováděné v tomto období výrazně usnadní rozvoj mnoha dovedností během tréninku a specializovaného výcviku.

Ve věku 6-7 měsíců by mladý služební pes měl být schopen bez obav překonávat různé prostředí, interagovat s lidmi a předměty a se sebevědomím zdolávat překážky. Tato schopnost se později stane klíčovou pro plnou kontrolu chování v neobvyklých situacích. V tomto věku by služební pes měl být klidný vůči speciálnímu výcvikovému vybavení, včetně náhubku. Věk 6-7 měsíců je také obdobím, kdy se snadno tvoří podmíněné reflexy, a to zejména jako odpověď na signály z prostředí a povel od služebního psovoda. Tato fáze začíná formováním podmíněných reflexů pomocí pamlsků. Například u štěněte, které má sklony k bázlivosti, není vhodné příliš tvrdě zasahovat, protože by to mohlo posílit jeho bázlivé chování. V takových případech může být užitečné štěněti poskytnout dojem vítězství, což pomůže budovat jeho sebevědomí.²⁴

V procesu výcviku psa se využívá principu podmíněných reflexů, podobně jako u dětí. Při tréninku se slovy, jako je "sedni" nebo "přines", se vytváří asociace mezi konkrétními povely a očekávaným chováním psa. Důležitými kroky tohoto procesu jsou opakování, odměňování, konzistence, modelování a postupné ztěžování podmínek.²⁵

Služební psovod opakovaně používá slova ve spojitosti s požadovaným chováním a při každém správném provedení pes dostává odměnu. Tím vzniká pozitivní asociace mezi slovy a konkrétními akcemi. Důraz je kladen na konzistenci, tj. používání stejných slov pro stejné akce vždy, když je to potřeba. Modelování chování služebního psa může také pomoci, když služební psovod ukazuje, co od psa očekává a při tom používá určité slovo. Postupem času lze ztěžovat podmínky tréninku a udržovat konzistentní používání

²³ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 169 – 170,

²⁴ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 177- 178,

²⁵ MAKEŠ, V. *Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy 2009.*, str. 39-40,

slov. Trpělivost a pozitivní prostředí jsou klíčové pro úspěšné vytváření podmíněných reflexů a efektivního výcviku psa.

5 Výcviková a chovatelská zařízení

Výcviková a chovatelská zařízení Policie České republiky hrají klíčovou roli ve výcviku a výchově služebních psů. Tyto zařízení jsou specializovaná na výcvik služebních psů a jejich přípravu na specifické úkoly, které zahrnují sledování, vyhledávání drog, výbušnin, zbraní, pohřešovaných osob, ochranu osob a objektů a pod.

Policie České republiky jako jeden z taxativně vymezených bezpečnostních sborů viz aplikace jednotlivých ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o služebním poměru bezpečnostních sborů**“), který provozuje svou vlastní chovnou stanici, umístěnou v současné době v Domažlicích. Chovatelská zařízení jsou důležitá pro zajištění kontinuálního chovu a výběru vhodných plemen pro služební účely. Tato zařízení se zaměřují na chov a výběr štěňat, která vykazují vhodné vlastnosti a temperament pro služební práci. Hlavním účelem tohoto zařízení je školení a výcvik služebních psů. Tato zařízení jsou nezbytná pro zajištění, že služební psi budou schopni efektivně plnit své úkoly a přispívat k bezpečnosti a ochraně veřejnosti. Díky profesionálnímu výcviku a pečlivé přípravě jsou služební psi Policie ČR vysoce efektivními a spolehlivými partnery v boji proti kriminalitě a při zajišťování veřejného pořádku.

5.1 Chovatelská stanice služebních psů Policie České republiky Domažlice

Historie této chovné stanice se datuje do 17. století. Původními obyvateli této oblasti byli Chodové, kteří vykonávali hraniční pohyby. Postupně byla ochrana hranic svěřena pohraniční stráž. Po zániku chodských hraničních stráží převzala ochranu státních hranic Pohraniční stráž (PS). Tato organizace fungovala až do roku 1990 a byla odpovědná za vybudování chovatelské stanice v obci Hostouň v okrese Domažlice. Chovná stanice vznikla s cílem odchovávat a vychovávat psy pro Pohraniční stráž, později pro potřeby Policie České republiky. Činnost chovatelské stanice byla v roce

2018 v Domažlicích ukončena, a provoz byl přesunut do Chovné stanice Prackovice nad Labem.²⁶

5.2 Chovatelská stanice služebních psů Policie České republiky Prackovice nad Labem

Chovná stanice byla založena v roce 1953 s původní absencí zkušeností v oblasti odchovu psů. Postupně však stanice získávala cenné zkušenosti, a s tím docházelo ke změnám v celém procesu odchovu a výchovy štěňat. Provoz stanice byl zrušen v roce 2011, avšak během celého následujícího roku 2012 byla stále v provozu kvůli postupnému přemísťování již ustájených psů. V roce 2018 byla chovná stanice opětovně uvedena do provozu. Tehdy stanice sloužila pro odchov německých ovčáků, dobrmanů, bíglů, bloodhoundů, labradorských retrívrů a dalších plemen. Přestože chovatelská stanice původně neměla zkušenosti v oblasti odchovu psů, postupně získávala cenné znalosti, což vedlo ke změnám a zlepšením v procesu odchovu a výchovy štěňat. V současnosti je Policie ČR jediným bezpečnostním sborem v České republice, který provozuje vlastní kynologickou chovatelskou stanici.²⁷

5.3 Výcvikové středisko Plzeň-Bílá hora

Vzniklo koncem šedesátých let 20. století a je aktuálně nejmenší chovatelskou stanicí, avšak ročně poskytuje výcvik pro přibližně 130 služebních psů. Výcvikové středisko Plzeň - Bílá Hora bylo založeno koncem šedesátých let jako zařízení pro výcvik služebních psů pro ochranu železnic, které později sloužilo železniční policii. Od roku 2004 se výcvikové středisko specializuje na speciální služební kynologii, zejména na metodu pachové identifikace. Tato lokalita také slouží jako sklad pachových konzerv, sterilizační jednotka a další nezbytné vybavení pro výcvik specialistů. Součástí je také cvičná kóje pro výcvik psů v metodě pachové identifikace a sklad pachových vzorků, sterilizátor a veškeré vybavení potřebné pro specializovaný výcvik

²⁶ RULC J., ŠTAUDINGER J., NEVOLNÝ P., Dějiny československé služební kynologie 2014, s. 249-252,

²⁷ RULC J., ŠTAUDINGER J., NEVOLNÝ P., Dějiny československé služební kynologie 2014, s. 295-306,

psů. V současnosti se zde provádí výchova a výcvik mladých psů, kteří budou sloužit v různých útvarech Policie ČR.²⁸

5.4 Výcvikové středisko Dobrotice

Stanice vznikla v letech 1993–1994 transformací pohraniční roty a aktuálně disponuje celostátní působností pro všechny složky Policie České republiky. Je specializována na odbornou přípravu služebních psů, s hlavním zaměřením na speciální disciplíny, jako je vyhledávání osob v dopravních prostředcích, a na výcvik psů pro zásahové jednotky Policie České republiky. V rámci stanice probíhá také školení služebních psů a jejich psů pro vězeňskou službu, městskou policii a armádu.²⁹

5.5 Výcvikové středisko Býchory

Policejní výcvikové středisko služebních psů, založené v minulém století, představuje nejstarší zařízení svého druhu v historii. Jeho primárním zaměřením bylo trénování psů pro potřeby kriminální a pořádkové služby. Stanice se věnuje rozsáhlé škále výcviku, zahrnující pachovou práci, obrannou práci a specializované dovednosti, jako například detekci drog, výbušnin, zbraní, osob, a vyhledávání lidských ostatků a dalších úkolů. Výcvik psů zde probíhal ve speciálních kategoriích a po absolvování kurzu byli psi atestováni podle příslušných standardů pro jejich určené úkoly. Tato zařízení hrála klíčovou roli ve výcviku a chovu služebních psů pro policejní a bezpečnostní účely v Československu. Speciální kynologický výcvik byl ukončen v roce 2003 a převeden do výcvikového střediska v Plzni na Bílé Hoře.³⁰

²⁸ RULC J., ŠTAUDINGER J., NEVOLNÝ P., Dějiny československé služební kynologie 2014, s. 187-189,

²⁹ RULC J., ŠTAUDINGER J., NEVOLNÝ P., Dějiny československé služební kynologie 2014, s. 191-193,

³⁰ RULC J., ŠTAUDINGER J., NEVOLNÝ P., Dějiny československé služební kynologie 2014, s. 161-178,

6 Služební plemena psů

Seznam plemen služebních psů zahrnuje kategorie jako strážní, pátrací, spřežení a sportovní skupiny. Mezi ně patří i některá lovecká a pastervecká plemena, která mohou být využita v roli služebních psů. Vlastnosti, které jsou u služebních psů žádoucí, zahrnují sílu, vytrvalost, správné držení těla, vynikající čich, vyvinutou intuici, odvahu a loajalitu vůči člověku. Specifické požadavky na služebního psa se odvíjejí od konkrétní práce, kterou má pes vykonávat.³¹

V rámci policejních složek se aktivně využívají tzv. „univerzální vojáci“ – němečtí ovčáci. Tito služební psi plní úkoly, jako hlídání ve veřejných prostranstvích, práce na místech činu a další užitečné činnosti. Vedle německých ovčáků patří mezi nejlepší služební plemena také dobrmani, kteří efektivně podporují činnost zaměstnanců ministerstva vnitra, a belgičtí ovčáci, kteří se vyznačují vysokou odolností vůči narušitelům díky své energické a neúnavné povaze. Existují rovněž obří knírači a černí ruští teriéři, kteří jsou kvůli vyšším nákladům na údržbu využíváni méně frekventovaně. Rotvajleři se ukazují jako vynikající ochránci.³²

³¹ SVOBODA, P. Psí záchranář 2022, s. 11-12,

³² HARTL, K. Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022, s. 88 – 91,

6.1 Novofundlandský pes

Jedná se o inteligentního Molossianského psa kanadského původu. Původně vyšlechtěn jako pastevecký pes s výraznými vlohami plavčíka, i nadále je využíván pro tuto specifickou činnost. Tento pes je charakterizován jako dobrý, aktivní, rozhodný a rozšířený, ačkoliv vyžaduje značné fyzické úsilí při jeho výcviku.³³

Je důležité zdůraznit, že není vhodný pro úlohu v ostraze, avšak vyniká při pátracích a záchranných operacích. Je třeba brát v úvahu jeho samostatnost a schopnost rozhodování, která může být odlišná od vůle služebních psovoda. Je pozoruhodné, že je zcela bez agresivity a nemá sklony k lovu.³⁴

6.2 Rotvajler

Rotvajler je inteligentní a silný pes, který se v mnoha zemích využívá v policejní práci. Navzdory jeho složité povaze, jsou jeho odvaha a silný instinkt k ochraně, klíčovými vlastnostmi, které z něj činí ideálního kandidáta pro různé úkoly v rámci policejní služby.³⁵

Patrolování a hledání patří mezi klíčové oblasti, ve kterých rotvajléri excelují. Jejich vyspělý čich a schopnost sledovat stopy, jsou cenné při pátrání po pachatelích nebo hledání osob. Ověřovací úkoly, jako je identifikace nebezpečných látek, jsou pro ně také rutinní. Díky své fyzické síle a ochránářským instinktům jsou rotvajléri často nasazováni k ochraně osob nebo majetku, a to i při významných veřejných akcích. Vyhledávání stop a objektů je další oblast, kde vynikají. Jejich schopnost rozpoznávat pachy a sledovat stopy, hraje klíčovou roli při vyšetřování zločinů. Při výcviku a nasazování rotvajlérů v policejní práci je klíčová spolupráce mezi služebním psovodem a služebním psem. Specializovaný výcvik a pečlivý výběr jedinců jsou nezbytné pro úspěšné začlenění těchto psů do policejních sil a zajištění efektivity jejich práce.³⁶

³³ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 91,

³⁴ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 91,

³⁵ NOVÝ, K. 1995, s. 80-81,

³⁶ NOVÝ, K. 1995, s. 80-81,

6.3 Belgický ovčák

Belgický ovčák je plemeno psa, které se v policejní práci často využívá díky svým výjimečným schopnostem. Pochází z Belgie a patří do skupiny ovčáckých psů. Jeho inteligence, obratnost a ochránářské sklony, jej činí vhodným pro různé úkoly v rámci policejního nasazení.

Belgičtí ovčáci jsou vynikající v oblasti patrolování a sledování. Jejich přirozený instinkt k ochraně a skvělý čich umožňují pátrání po pachatelích nebo hledání osob. Jsou trénováni k rozpoznání a sledování stop, což se ukazuje jako klíčové při vyšetřování různých trestných činů. V oblasti detekce jsou belgičtí ovčáci využíváni k identifikaci nebezpečných látek, včetně výbušnin a omamných látek. Jejich výjimečný čich a schopnost rychle reagovat na různé výcvikové podněty je činí cennými partnery pro policejní jednotky specializující se na odhalování nelegálních látek.³⁷

Belgičtí ovčáci jsou také schopni pracovat v týmu a jsou využíváni k ochraně osob nebo majetku. Jejich výrazná fyzická kondice a výdrž jsou přínosem při aktivitách, jako je hlídání veřejných akcí nebo sledování podezřelých osob. Ve výcviku belgických ovčáků pro policejní práci je klíčový důraz na poslušnost, spolupráci se služebním psovodem a rychlé a efektivní reakce na různé situace. Služební psovodi pracující s tímto plemenem musí mít znalosti o specifických potřebách a charakteristikách belgických ovčáků, aby bylo dosaženo optimálního výkonu při plnění úkolů v rámci policejní práce.³⁸

6.4 Malinois

Malinois je uznáván jako klíčové plemeno v oblasti policejní a bezpečnostní práce, díky své vynikající pracovní schopnosti a adaptability. Toto plemeno, pocházející z Belgie, se stalo preferovanou volbou pro mnoho policejních jednotek díky svým výjimečným schopnostem.³⁹

³⁷ NOVÝ, K. 1995, s. 80-81,

³⁸ NOVÝ, K. 1995, s. 80-81,

³⁹ HARTL, K. Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022, s. 90,

Malinois exceluje v oblasti sledování a patrolování. Jeho výborný čich a schopnost pracovat i v různých terénech, umožňují efektivní pátrání po pachatelích, hledání pohřešovaných osob nebo odhalování stop v rámci vyšetřování trestných činů. Tato schopnost je klíčová pro efektivní práci policejních jednotek. Dalším důležitým prvkem využití Malinoise v policejní praxi je jeho schopnost detekce. Tito psi jsou často vyškoleni na identifikaci nebezpečných látek, jako jsou výbušniny či omamné látky. Jejich precizní nos a rychlá reakce na výcvikové podněty je činí neocenitelnými při práci v oblasti bezpečnosti a ochrany.⁴⁰

Malinois také vynikají ve spolupráci se služebními psovody a pracují v týmu při různých úkolech. Jsou schopni chránit osoby, sledovat pohyb osob nebo být nasazeni při ostraze veřejných akcí. Důraz na spolupráci se služebním psovodem a poslušnost je klíčový při jejich výcviku. Při výcviku Malinoisů pro policejní práci je nutné brát v úvahu jejich fyzickou kondici, inteligenci a potřebu mentální stimulace. Poskytnutí vhodného prostředí a výcviku, který respektuje specifika tohoto plemene, je klíčové pro dosažení optimálních výsledků v rámci policejních operací.⁴¹

6.5 Německý ovčák

Německý ovčák, považovaný za jedno z předních služebních plemen, se vyznačuje rozmanitými dovednostmi a schopnostmi. V kontextu domácího prostředí a jeho případného využití v ochranných funkcích se nabízí několik klíčových úvah. Plemeno Německého ovčáka bylo původně vyšlechtěno pro pracovní účely jako pastevectví a policejní práce. Jeho vysoká inteligence, věrnost a vynikající pracovní morálka umožňují jeho využití ve služebních činnostech. Ve výcviku lze snadno přenášet základní dovednosti, jako je obrana území, sledování stop a obrana proti vetřelcům.⁴²

Výcvik a výchova Německého ovčáka vyžadují důslednost a pozornost k jeho potřebám. Přestože je schopen plnit funkci bodyguarda, jeho sociální interakce a schopnost přizpůsobit se rodinnému životu jsou klíčové pro jeho úspěch. Nepřítomnost služby ve smyslu pracovních úkolů nemusí nutně negativně ovlivnit povahu Německého ovčáka, pokud jsou mu poskytnuty dostatečné stimulace a fyzická

⁴⁰ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 90,

⁴¹ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 90,

⁴² HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 90,

aktivita. Jeho přirozený instinkt k ochraně a oddanost své rodině mohou vytvářet pozitivní dynamiku v domácím prostředí.⁴³

6.6 Dobrman

Dobrman, výrazné plemeno psa, nachází své uplatnění v různých profesionálních sférách, včetně služebního využití u policejních jednotek. Toto plemeno se vyznačuje inteligencí, obratností a výjimečným instinktem k ochraně, což z něj činí vhodného kandidáta pro policejní práci. Dobrman, původně vyšlechtěn v Německu na konci 19. století, je znám svou odvahou a schopností se rychle učit. Tyto charakteristiky jsou klíčové pro jeho nasazení v různých aspektech policejní práce, včetně sledování, patrolování a ochrany.⁴⁴

Při výcviku dobrmana pro policejní službu je důležité zdůraznit jeho schopnost detekce a vyhledávání. Dobrman se často používá ke sledování stop, vyhledávání drog nebo výbušnin a plnění role ochranného psa. Jeho výcvik by měl být důsledný a zohledňovat specifické požadavky policejní práce. Dobrman je znám svou věrností a oddaností k majiteli, což jsou klíčové vlastnosti pro práci ve službě. Přítomnost dobrmana v policejním oddělení může významně přispět k celkové bezpečnosti a efektivitě operací. Přestože dobrman exceluje ve služebním využití, je důležité si být vědom potřeby kvalitního výcviku a správné sociální interakce, aby se zajistila jeho schopnost správně a bezpečně reagovat na různé situace. Důkladný výběr jednotlivých psů, pečlivá příprava a neustálý výcvik jsou klíčovými prvky, které přispívají k úspěchu dobrmanů ve službě u policie.⁴⁵

6.7 Německý Boxer

Německý boxer, plemeno původem vyšlechtěné v Německu, získává na významu jako služební pes, zejména v oblasti policejní práce. Jeho výrazný vzhled, kombinovaný s inteligencí a energií, činí z tohoto psa vhodného k nasazení ve specifických služebních

⁴³ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 90,

⁴⁴ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 85,

⁴⁵ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 85,

funkcích. Německý boxer, zastoupený elegantním a silným exteriérem, představuje významné plemeno v oblasti služebních psů, zejména ve sféře policejní činnosti. Jeho původ sahá do Německa, kde byl vyšlechtěn s cílem vytvořit víceúčelového a odolného společníka pro různé pracovní úkoly.⁴⁶

Charakteristickými rysy německého boxera jsou jeho robustní postava, čtvercový formát těla, silná hlava a výrazné svalstvo, což předurčuje toto plemeno k náročným fyzickým činnostem. V kombinaci s jeho aktivním temperamentem a vysokým vnímáním okolí se německý boxer stává vhodným kandidátem pro policejní službu. Výcvik tohoto plemene ve službě je zaměřen na posílení jeho instinktů a schopností, které jsou klíčové pro výkon bezpečnostních funkcí. Německý boxer projevuje vynikající schopnosti ve stopování, vyhledávání a obraně, což jsou dovednosti, jež nacházejí uplatnění v různých aspektech policejní práce. Jeho přirozený ochranný instinkt a loajalita vůči svému služebnímu psovodi mu umožňují plnit úlohu spolehlivého partnera v boji proti kriminalitě. V rámci policejních operací se německý boxer vyznačuje schopností rychlé reakce na povely služebního psovoda a výbornou pracovní morálkou.⁴⁷

Celkově lze konstatovat, že německý boxer, díky svým genetickým predispozicím a výcviku, představuje vynikajícího spojence v oblasti policejních a bezpečnostních operací. Jeho výrazné fyzické a mentální schopnosti ho staví do role efektivního a spolehlivého služebního psa.

6.8 Knírač velký

Knírač velký, zařazovaný do čeledi Canidae, se v současném prostředí policejních a bezpečnostních složek uplatňuje jako ceněný prvek díky svým výjimečným schopnostem. Jeho nasazení může zahrnovat širokou škálu úkolů, od detekce a vyhledávání po sledování a ochranu. Zásadním rysem tohoto plemene je mimořádně vyvinutý čich, což mu umožňuje detekovat vůně s vysokou přesností. V rámci policejní

⁴⁶ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 88,

⁴⁷ HARTL, K. *Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022*, s. 88,

práce se tato schopnost využívá při vyhledávání osob, drog, výbušnin a sledování stop. Knírač velký tak představuje klíčový prvek při terénních operacích.⁴⁸

Jeho inteligence a schopnost rychle se učit jsou klíčové pro efektivní výcvik a integraci do policejních týmů. Schopnost přizpůsobit se různým situacím a rychle reagovat na povely služebního psovoda umožňuje jeho pružné nasazení.

Loajalita a poslušnost jsou další vlastnosti, které knírač velký přináší do policejní služby. Jeho schopnost vytvořit silnou vazbu se služebním psovodem a oddaně plnit úkoly ho činí cenným společníkem pro bezpečnostní operace. Celkově lze konstatovat, že knírač velký představuje v policejní praxi spolehlivého partnera s unikátními schopnostmi, které mohou výrazně přispět k efektivitě a bezpečnosti operací. Jeho nasazení může zahrnovat škálu činností, což z něj činí významný prvek v rámci bezpečnostních složek.⁴⁹

6.9 Labradorský retrívr

Labradorský retrívr (*Canis lupus familiaris*) se v posledních letech stává stále častěji využívaným plemenem v rámci policejních sil. Jeho vynikající smysly a výborná povaha činí z tohoto psa ideálního kandidáta pro různé úkoly v oblasti bezpečnosti a detekce. Svým přátelským a vyrovnaným charakterem se labradorský retrívr snadno integruje do pracovního týmu a vytváří pozitivní vztahy se služebním psovodem a ostatními členy týmu. Jeho schopnost rychle se učit a snaha spolupracovat s lidmi jsou klíčové při výcviku a výkonu povinností v policejním prostředí.⁵⁰

Labradorský retrívr je známý svým vynikajícím čichem a chutí k práci. Tyto vlastnosti jsou využívány při různých úkolech, jako je detekce drog, výbušnin, nebo pátrání po stopách pachatelů. Díky své loajálnosti a odhodlání může být úspěšně nasazen i při pátrání po pohřešovaných osobách.

Další výhodou labradorského retrívra je jeho univerzálnost. Díky své všestrannosti lze toto plemeno využít i v terapeutických a preventivních programech, kde může působit

⁴⁸ KRÄMER, E. 1996 s. 266,

⁴⁹ KRÄMER, E. 1996 s. 266,

⁵⁰ KRÄMER, E. 1996 s. 201,

jako prostředek ke zlepšení vztahů s veřejností. Celkově lze konstatovat, že labradorský retrívr je cenným aktivem v oblasti policejních a bezpečnostních operací. Jeho schopnosti, spojené s přátelským a vyrovnaným charakterem, ho činí vhodným pro širokou škálu úkolů, přispívá tak k efektivitě a úspěšnosti práce policejních týmů.⁵¹

⁵¹ KRÄMER, E. 1996 s. 201,

7 Výcvik služebního psa

Práce služebních psů u Policie České republiky je podrobně regulována zákonnými předpisy, a interními akty řízení, zejména Závazným pokynem policejního prezidenta ZPPP č. 145/2014 (dále jen „ZPPP č. 145/2014“), který upravuje široké spektrum aspektů týkajících se výkonu služby, výcviku a odborné přípravy služebních psů a služebních psůvodů. Tento interní předpis se zabývá také péčí o služební psy, jejich obměnou, chovem a evidencí, stejně jako metodicko-kontrolními činnostmi v oblasti služební kynologie.⁵²

Tímto způsobem je zajištěno, že činnost služební kynologie v rámci Policie České republiky probíhá systematicky a v souladu s předem stanovenými standardy a postupy, což napomáhá zajištění bezpečnosti a efektivity práce služebních psů při plnění svých úkolů, jako zaměřený na detekci omamných a psychotropních látek, výbušnin, zbraní a jejich částí, lidských ostatků, speciální pátrací práce po pohřešovaných osobách v terénu. Rovněž pachové identifikace, práci na místě trestného činu a v jeho okolí, reakci na signály k ochraně objektů a narušení veřejného pořádku, plánovaný výkon služby a preventivní činnosti v místech s vysokým rizikem páchaní trestných činů.⁵³

Aktuálně je u Policie České republiky evidováno přibližně 1023 psů, z nichž asi 725 má platnou atestaci pro služební použití. Na krajských ředitelstvích policie a útvech s celostátní působností je v současné době nasazeno přibližně 420 hlídkových a výjezdových psů a přibližně 305 psů specialistů.⁵⁴

7.1 Vlastností služebních psů při výkonu činností

Pro efektivní práci ve stopování je klíčovým faktorem rozvinutá motivace k jídlu a hře, průzkumné chování, zájem o pronásledování, výborný čich, schopnost detailně rozlišovat pachy, fascinace hledáním, fyzická odolnost, sociální adaptabilita, mírná agresivita a silný úchop.

⁵² Interní akty řízení – Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145/2014

⁵³ Interní akty řízení – Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145/2014

⁵⁴ Policie.cz

Služební psi specializovaní na vyhledávání mrtvých těl nebo detekci musí vykazovat výraznou motivaci k potravě a vynikající schopnost rozlišovat pachy. Tito psi patří do kategorie tzv. specialistů „P“.

Úzeji vymezená kategorizace služebních (pátracích) psů využívaných a upotřebitelných pro jejich nasazení v rámci faktického zabezpečení ochrany veřejného pořádku, tzv. „pátrací psy“ pracující na ochraně veřejného pořádku je žádoucí vybírat jedince velké, mohutné konstrukce těla, s dobře vyvinutou kostrou a pohybovým aparátem, vynikající fyzickou kondicí, schopností rychle reagovat na útok a vyžadují také nedůvěřivý postoj k cizím osobám. Tyto služební psy by měly být agresivní, disponovat rychlostí reakce a obratností, vykazovat sebevědomé chování v mezilidských interakcích a mít převládající aktivní obrannou reakci s pevným stiskem.⁵⁵

Vlastnosti služebních psů specializovaných na speciální akce by měly být obdobné, s důrazem na větší velikost, temperament, agresivitu a nedůvěřivost. Tito služební psi jsou často využíváni v policejní práci pro pátrání a zadržování podezřelých osob, detekci drog nebo výbušnin, a také pro ochranu klíčových objektů nebo osob. Jejich výcvik je zaměřen na poslušnost, ostrost, a schopnost pracovat ve velmi náročných prostředích. Díky svým schopnostem jsou schopni efektivně spolupracovat se služebním psovodem a poskytovat důležitou podporu při plnění různých bezpečnostních a obranných úkolů. Hlídací psi by mohli být ještě robustnější a agresivnější, s výrazným zrakem a sluchem. Psi určení k neutralizaci ozbrojených zločinců, by naopak neměli být příliš velcí, ale více obratní, s rychlou reakcí na silný úchop, schopní rychle adaptovat se na změněné podmínky prostředí, bez obav z výstřelů či agresivních útoků.

Služební psi, kteří jsou zaměřeni na vyhledávání specifických látek, by měli mít vyvinutou silnou potravní i herní motivaci, vynikající schopnost rozlišovat pachy a jemný čich. Je nezbytné, aby tito psi byli schopni provádět dlouhodobá hledání v různých podmínkách prostředí. V případě psů specializovaných na vyhledávání výbušnin, výbušných zařízení, zbraní a střeliva je důležité, aby byli vyvážení a nevykazovali agresivní chování vůči lidem.⁵⁶

⁵⁵ IUŠENKO, A. Teorie a technika výcviku služebních psů 1932, s. 72,

⁵⁶ IUŠENKO, A. Teorie a technika výcviku služebních psů 1932, s. 69,

Po identifikaci vlastností nebo sklony štěňat a mladých psů, které jsou nezbytné pro práci v určitém směru, se stává hlavním úkolem služebního psovoda identifikovat tyto vlastnosti a následně je rozvíjet na požadovanou úroveň v průběhu procesu výchovy a počátečního výcviku.

7.2 Obecné pojetí teorie tréninku

Psi se ukázali být nejen přátelskými společníky lidí, ale také jsou schopni číst emocionální signály služebního psovoda. Služební psi hrají v rámci vyšetřování trestního řízení klíčovou roli. Funkce a úkoly služebních psů se mohou lišit od státu ke státu. Ve Švýcarsku jsou psi využíváni především pro záchranné a pátrací účely, v Rusku slouží jako pohraniční strážci a v Mexiku jsou klíčoví při vyhledávání drog. V Německu jsou psi integrovanou součástí každého výsadečného praporu.⁵⁷

Policie zaměstnává širokou škálu plemen služebních psů, včetně německých ovčáků, labradorů, ruských španělů, východoevropských a belgických ovčáků. Každé plemeno je vybíráno s ohledem na specifické vlastnosti, které jsou žádoucí pro danou pracovní roli. Velikost psa není vždy rozhodujícím faktorem, klíčovým hlediskem je výchova a temperament.⁵⁸

Labradoři se využívají především jako „specialisté“ či v rámci vyhodnocování pachových konzerv, zatímco východoevropští ovčáci jsou využíváni při sledování, pátrání a zadržování zločinců na základě pachu a stop. Španělé jsou obvykle vyškoleni na detekci výbušnin. Ovšem i mezi obyčejnými loveckými psy se najdou jedinci, kteří mohou excelovat ve službě. Okrasná plemena psů nejsou obvykle považována za vhodná pro práci ve službě, zejména z důvodu fyzických a psychických kritérií. Je však důležité si uvědomit, že charakter a výkonnost jedince mohou variabilně ovlivňovat výsledky bez ohledu na plemeno.

Po prvním roce života je služební pes připravován na svou specializaci v rámci specializačního kurzu. Během těchto kurzů jsou psi trénováni v rozpoznávání pachů, pronásledování pachatele a útoku na povel. Důležitým prvkem je i setkání s budoucím policejním služebním psovodem, s nímž budou spolupracovat. Po absolvování výcviku

⁵⁷ LANCE, B. 2016. Psi hrdinové, s. 48,

⁵⁸ IUŠENKO, A. Teorie a technika výcviku služebních psů 1932, s. 30 – 34,

jsou služební pes a služební psovod podrobně přezkoušeni. Pouze pokud tato zkouška bude úspěšně složena, jsou oba vráceni zpět k útvaru, kde budou pracovat. Neustálý výcvik v přirozených pracovních podmínkách jsou nezbytnosti.

Využití psů konkrétních plemen, jako jsou pastevečtí psi nebo rotvajleři, ve službě vyžadují speciální výcvik. Proces výcviku a školení služebních psů je náročný a složitý. Vyžaduje specifické znalosti nejen zoologie, ale i zoopsychologie ze strany služebního psovoda. Jako odborník na danou oblast by měl služební psovod dobře rozumět pravidlům a základům výcviku služebních plemen psů. Služební psovod, tedy osoba, která učí psa základním signálům a specifickým dovednostem pro policejní práci, musí mít hluboké znalosti v oblasti chování a psychologie psů. Mezi klíčové dovednosti patří schopnost pronásledování zločinců podle stop, detekce pašovaného materiálu a výbušnin, provádění prohlídek budov, vykonávání hlídkových služeb, ochrana služebního psovoda a další příslušníků policie. Tento proces vyžaduje od služebního psovoda nejen fyzickou, ale také mentální připravenost a angažovanost.⁵⁹

7.3 Obecné zásady výcviku služebních psů

Základem pro rozvoj pracovních vlastností služebního psa jsou jeho individuální charakteristiky, které se formují a rozvíjejí během procesu výchovy a výcviku. Formování tohoto chování v průběhu prvního roku života umožňuje efektivní kontrolu psa v budoucnosti, což přináší možnost využití služebního psa k řešení problémů bez zbytečné námahy pro služebního psovoda při výkonu služby.

Identifikovat individuální charakteristiky štěněte, které se následně rozvíjí podle pracovních vlastností nezbytných pro služebního psovoda, je v raném věku docela obtížné. Plnohodnotný výcvik psa do jednoho roku se jeví jako nežádoucí, neboť mladí psi ještě nejsou připraveni na zvýšenou fyzickou a psychickou zátěž, což může ohrozit nervovou aktivitu. Nicméně právě v tomto období se začínají formovat chování podobné dospělým psům, včetně složitých dynamických stereotypů, rozvoje průzkumného chování a primárního formování sebeúcty.

⁵⁹ IUŠENKO, A. Teorie a technika výcviku služebních psů 1932, s. 34,

Přechodné období mezi štěněčím a dospělým věkem představuje jednu z nejnáročnějších fází ve výchově. Je nezbytné učit služebního psa poslušnosti bez používání silných fyzických nebo psychických prostředků a současně maximalizovat rozvoj motivace, která bude přínosná pro budoucí práci. Tyto aspekty musí být adekvátně zohledněny a aplikovány v procesu výchovy a výcviku mladých psů, neboť se stávají klíčovými pro formování pracovních vlastností budoucích služebních psů.

8 Použití služebních psů na místě činu

Služební nasazení služebních psovodů se služebními psy v rámci Policie České republiky není běžné ve všech případech, ale je omezeno na situace, kde je vhodné nasadit psa na vyhodnocování pachové stopy. Činnost služební kynologie v rámci Policie ČR je mimo jiné upravena i již shora naznačenými interními akty řízení, tj. zejména „ZPPP č.145/2014“, kterým se mimo jiné upravuje činnost služební kynologie. Sekundárně avizovaný „ZPPP“ obsahuje aspekty spojené se zajišťováním výkonu služby, výcvikem a odbornou přípravou služebních psů a služebních psovodů, péčí o služební psy, jejich obměnou, chovem, evidencí a metodicko-kontrolními aktivitami v oblasti služební kynologie.⁶⁰ Nezbytnost a efektivita policejních psů jako prostředku ke zkvalitnění policejní služby jsou nepochybně potvrzeny dlouholetými zkušenostmi. V porovnání s lidskými schopnostmi vynikají v oblasti čichu, sluchu, rychlosti pohybu, skákání a vytrvalosti. Jejich ostře zuby jsou vnímány jako zbraň, avšak méně nebezpečná než palná zbraň. Hlavním posláním policejních psů je poskytovat podporu služebním psovodům pomocí svých výrazných dovedností, doplňovat je a v potřebných případech je ochraňovat.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o PČR**“), konkrétně v aplikaci ustanovení § 52 „zákona o PČR“ vymezuje tzv. „*ex lege*“ použití služebních psů jako donucovacího prostředku apod. Procedury pro nasazení služebních psů jsou toliko rozvíjeny i v souladu se shora naznačeným interním normativním aktem.⁶¹

Služební kynologie má za úkol zajistit nasazení a využití služebních psů při opatřeních směřujících k prevenci, odhalování, potlačování a řešení trestné činnosti. Psi s obecným vyhledávacím profilem jsou vycvičeni k vyhledávání a zadržování osob podezřelých ze spáchání trestné činnosti, hledání hmotných důkazů a řešení trestných činů. Jejich neodkladnými úkony jsou získání informací o případu, orientační prohlídka místa činu, zajištění předmětu a stop, vyžádání doprovodné hlídky, sledování pachové stopy a oznámení výsledků práce.⁶²

⁶⁰ Interní akty řízení – Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145/2014,

⁶¹ Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky,

⁶² ĎURIŠIN, V. SYSTÉM POLICAJNEJ KYOLOGIE 2020, s. 270-271,

Kategorie policejních psů je rozdělena podle specifické činnosti, kterou vykonávají. Patří sem hlídkoví psi, výjezdoví psi a psi u zásahových jednotek. Hlídkoví psi jsou vybráni s ohledem na jejich schopnost být odvážní a zároveň stoprocentně ovladatelní. Výjezdoví psi jsou vyžadováni, aby byli univerzální a zvládali svou práci efektivně, přičemž musí být připraveni zakročit a zadržet i agresivní pachatele. V případě psů cvičených pro speciální úkoly je klíčovým faktorem precizně vyvážený temperament.

„Pátrací“ služební psi jsou zařazeni do kategorie výjezdových psů. Činnost těchto psů spadá pod „ZPPP č. 145/2014“. Tito služební psi zařazení do kategorie tzv. služebních psů výjezdových mohou být nasazováni v zájmu efektivního odhalování či objasňování trestné činnosti, tj. např. úžeji vymezené vyhledání a zpracování pachových stop, využití služebních psů v rámci samotného ohledání místa činu, dále např. pátrání po pohřešovaných nebo hledaných osobách apod.⁶³

8.1 Použití služebního psa při vyhledání a sledování pachové stopy

Hledání stop prostřednictvím služebních psů je klíčovým prvkem v oblasti kriminalistického vyšetřování a pátrání. Tato specializovaná činnost umožňuje systematicky shromažďovat důležité informace o pohybu pachatele a může v některých případech vést k jeho kompletní identifikaci. Provedení této činnosti vyžaduje od služebních psů významné fyzické úsilí. Provedení služebních psů při vyhledání a sledování pachové stopy je klíčovou činností v oblasti služební kynologie. Tato specializovaná činnost se využívá za účelem identifikace, lokalizace a sledování jednotlivců na základě pachových stop. Jedná se o efektivní prostředek v rámci policejního vyšetřování a pátrání.

Při plánování použití služebního psa na místě činu pro různé druhy pátracích služeb je vhodné začít s prací na stopě. Tímto způsobem lze získat klíčové informace o směru pohybu pachatele, jeho identitě a dalších relevantních aspektech případu. Hledání pachových stop tedy slouží jako výchozí bod pro další kriminalistické postupy. V aplikační policejní praxi může být v souladu s „ZPPP č. 145/2014“ služební pes nasazován za účelem identifikace pachových stop jednotlivců spojených s trestnou

⁶³ Interní akty řízení – Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145/2014,

činností. Po identifikaci pachu je služební pes schopen vyhledávat tuto stopu v terénu, což může vést k lokalizaci pachatele nebo klíčových důkazů spojených s případem.⁶⁴

Vypracování pachové stopy vyžaduje precizní výcvik služebního psa, který musí být schopen rozlišovat jedinečné pachy a spolehlivě je sledovat. Tato činnost je náročná nejen fyzicky, ale i psychicky, a vyžaduje pečlivý přístup k výběru, výcviku a nasazení těchto specializovaných psů v rámci policejní práce. Při výcviku služebních psů pro tuto činnost je klíčový důraz kladen na rozvoj jejich přirozeného čichu, schopnost rozlišovat a sledovat pachy osob. Služební psi jsou vybíráni a cvičeni s ohledem na specifické vlastnosti, které umožňují úspěšné vyhledávání a sledování pachových stop.⁶⁵

Při procesu vyhledávání pachových stop se služební pes spoléhá na svůj vyvinutý čichový systém. Zpočátku služební pes absorbuje pachové molekuly ze vzduchu a následně se vydává hledat stopu, která obsahuje podobný pach. V situacích, kde byl původní pach zaznamenán na místě činu, je služební pes povolán k prozkoumání povrchu v bezprostřední blízkosti tohoto místa. V případě, že služební pes zachytil pach na předmětu, který by mohl být odhozen pachatelem, nebo na absorbujících předmětech s pachem uvnitř určeného prostoru, je pátrání po stopě systematicky prováděno v předem stanovených sektorech. Obvykle jsou tyto sektory definovány v určité vzdálenosti od středu objektu nebo místa, kde se pravděpodobně hledaná osoba pohybovala. Tento proces vyžaduje od služebního psa nejen schopnost identifikovat a sledovat pachovou stopu, ale také systematický a disciplinovaný přístup k prozkoumávání dané oblasti. Pečlivé plánování sektoru a metody pátrání jsou klíčovými prvky úspěšného využití služebního psa při vyhledávání pachových stop v rámci policejní práce.⁶⁶

V průběhu vyšetřování kriminalistických případů může služební psovod využít služebního psa k detekci ztracené pachové stopy zločince pomocí specifických předmětů nebo absorbentů, které obsahují pach dotyčné osoby. Situace, kdy je místo, kde zločinec ponechal své pachové stopy, zčásti nebo zcela sešlapáno, může komplikovat identifikaci a sledování stop. V takových případech se stává náročným najít jiné pachy hledané osoby. Nicméně i přes obtíže, které mohou vzniknout v důsledku ztráty stop, to nesmí sloužit jako důvod k odmítnutí použití služebního psa.

⁶⁴ Interní akty řízení – Závazný pokyn policejního prezidenta č. č.313/2017 – o pachové identifikaci osob,

⁶⁵ PALIEVA, O., SMIMOVA, L. 2009 s. 133,

⁶⁶ PALIEVA, O., SMIMOVA, L. 2009 s. 132-135,

Studie ukazují, že i v případě, kdy jsou na začátku stopy od více osob, je služební pes schopen izolovat pach jednotlivce z celkového množství a vypracovat jeho specifickou stopu. Je však třeba vzít v úvahu možnost, že služební pes může následovat pach osoby, která se na spáchaném činu nepodílela, a služební psovod by měl být obeznámen s touto možností při použití služebního psa v těchto situacích. Přesto existuje poměrně vysoká pravděpodobnost, že služební pes dokáže identifikovat a sledovat pach samotného pachatele v případě potřeby vyšetřování konkrétního zločinu.⁶⁷

Při plánovaném vypuštění služebního psa na místo, kde byly zjištěny samostatné a čerstvé otisky bot od neznámé osoby, je možné psovi dovolit očichat jeden z těchto otisků, přičemž je vhodné, aby byl vybraný otisk umístěn v určité vzdálenosti od ostatních. Po očichání tohoto otisku je služební pes následně pověřen úkolem najít stopu s podobným pachem poblíž vybraného otisku. V případě, že na místě zájmu služebního psovoda nejsou viditelné stopy, může být psovi nabídnuto očichání povrchu země nebo umělého trávníku. V této fázi je služebnímu psovi poskytnuta plná svoboda jednání. Přirozená nejistota se může projevit v chování služebního psa, který získal pachové informace od několika lidí. Služební psovod by neměl uspěchat psa při výběru stopy, ale zároveň by neměl tento proces příliš zdržovat. Služební psovod by měl být schopný zachytit moment, kdy služební pes začne intenzivně očichávat a opouštět vytyčenou zónu, a slovně ho povzbudit.⁶⁸

Pro efektivní použití služebního psa při vyhledávání a sledování pachové stopy je klíčové, aby služební psovod uměl okamžitě po startu pomoci psovi při volbě směru pohybu a zároveň ověřit správnost stopy. Před nasazením zvířete je nezbytné identifikovat nejméně dva body na terénu, kterými zločinec prošel. Služební psovod, který má informace o směru, kterým se pachatel pohyboval mezi těmito body, může instruovat psa směrem k cíli. Jedním bodem bude originál a druhý bude sloužit jako kontrolní. Přechodem psa kontrolním bodem se potvrdí, že zvíře následuje stopu hledané osoby. Při určování těchto bodů je nezbytné zohlednit všechny dostupné informace, jako jsou svědectví obětí, očitých svědků, výsledky ohledání místa činu, otisky bot, ztracené nebo opuštěné předměty a další relevantní faktory. V případech, kdy není k dispozici dostatek informací pro přesné stanovení kontrolního bodu, musí

⁶⁷ STRAUS J., 2010, s. 56-57,

⁶⁸ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. 2004 s. 187,

služební psovod mít na paměti, že služební pes může být schopen samostatně sledovat stopu vpřed i vzad.⁶⁹

8.2 Použití služebního psa při vyhledání vystřelených nábojnic

Použití služebního psa při vyhledání vystřelených nábojnic představuje specifickou činnost v rámci služební kynologie. Tato práce vyžaduje precizní výcvik a spolupráci mezi služebním psovodem a služebním psem, kteří jsou specializováni na detekci pachů po výstřelech. Primárním úkolem služebního psa je identifikovat a lokalizovat vystřelené nábojnice na místě činu. K tomu dochází prostřednictvím rozpoznávání charakteristických chemických stop a pachů, které nábojnice vydávají. Výcvik těchto psů musí být zaměřen na rozpoznávání specifických zápachů spojených se střelbou a nábojnicemi. Při vyhledávání vystřelených nábojnic služební psovod spolupracuje se služebním psem na určení oblastí, kde by mohly být nábojnice rozptýleny. Služební pes systematicky prohledává daný prostor a reaguje na pachové stopy, které mu naznačují přítomnost vystřelených nábojnic. Tato specializovaná činnost služebních psů při vyhledávání vystřelených nábojnic je klíčová pro kriminalistické vyšetřování a sběr důkazů na místě činu. Služební psovod musí být schopen interpretovat chování psa a účinně spolupracovat s ním při identifikaci a lokalizaci vystřelených nábojnic, což přispívá k úspěšnému vyšetřování trestných činů spojených se střelbou.⁷⁰

Při vyšetřování střelných incidentů, zejména v případě vražd, hraje klíčovou roli analýza střelných poranění na těle oběti. Výstřely z krátké vzdálenosti, mohou zanechat charakteristické známky, jako jsou spáleniny střelného prachu a tuku ze zbraně, usazující se kolem vstupu rány. Tyto známky jsou významné při určování postavení pachatele vzhledem k oběti v okamžiku výstřelu. V situacích, kde nejsou dostupné jednoznačné důkazy o blízkosti výstřelu k cíli, se často používá metoda pátrání po místě výstřelu. Služební psovod spolu se speciálně vyškoleným psem, prochází terén a snaží se identifikovat možná místa, odkud bylo výhodné vystřelit. Tato metoda může být

⁶⁹ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. 2004 s. 187-189,

⁷⁰ KOMOLÝ, A. 1963, s. 204-205,

efektivní zejména v případech, kdy je třeba rychle určit směr, z něhož byl proveden výstřel.⁷¹

Služební psovod pečlivě směřuje psa na terénu a sleduje jeho reakce, zejména při detekci pachu vystřelené nábojnice. Při hledání se terén rozděluje do částí, které služební pes systematicky prochází. Pro zvýšení účinnosti, může služební pes před samotným hledáním, očichat nedávno vystřelenou nábojnici, což mu pomůže rozpoznat pach a soustředit se na hledání. Služební psovod by měl být schopen rozpoznat okamžik, kdy služební pes zachytí pach nábojnice. Příznaky mohou zahrnovat intenzivní čichání, zastavování a opakované vracení se na stejné místo. Identifikované oblasti, které služebního psa zaujmou, by měl služební psovod poznamenat a následně je pečlivě prozkoumat. I přes nejistotu v chování psa lze touto metodou získat cenné informace, které mohou vést k objasnění okolností střelby.⁷²

Během procesu hledání vystřelených nábojnic je významným faktorem čas, který je někdy náročný. Postupem času lze pozorovat postupné snižování intenzity práce služebního psa, což se projevuje zvýšenou rozptýleností zvířete a sníženým opatrným čicháním. Aby byla udržena optimální úroveň hledací aktivity psa, je důležité, aby služební psovod pečlivě sledoval známky ztráty zájmu či únavy ze strany psa. V případě, že služební psovod identifikuje zřetelné známky poklesu aktivity nebo pozornosti psa, je vhodné přijmout opatření ke znovuoživení zvířecího zájmu. Služební psovod může diskrétně hodit nábojnici do terénu, což může být považováno za „objevení“ ze strany služebního psa. Následně lze psa odměnit prostřednictvím hlazení a poskytnutím pamlsků za jeho „nález“. Tato pozitivní zpětná vazba má za cíl udržet motivaci psa a zvýšit jeho odhodlání v průběhu hledání. Po odměnění je také vhodné poskytnout krátký odpočinek, aby byla zvířeti umožněna regenerace a obnovení energie pro další výkon.

8.3 Použití služebního psa při pátrání po osobách v objektech, terénu a v dopravních prostředcích

⁷¹ BAUER M. Vždy vedle. Kniha o psech 1991 s. 213,

⁷² ĎURIŠIN, V. SYSTÉM POLICAJNEJ KYNOLÓGIE 2020, s. 307,

Prohlídka prostoru za účelem odhalení skrytých osob, odcizeného majetku, zbraní a dalších předmětů trestné činnosti představuje klíčový prvek vyšetřovacích postupů a preventivních opatření v rámci výkonu služby. Tato činnost vyžaduje pečlivou koordinaci mezi služebním psovodem a jeho spolupracovníky a zároveň klade důraz na efektivní využití schopností služebního psa.

Úspěšnost prohlídek značně závisí na informovanosti služebního psovoda o konkrétních charakteristikách hledaných osob a předmětů, včetně jejich vzhledu, velikosti, množství a údajných úmyslů pachatele. Před zapojením do preventivních opatření, by měl služební psovod pečlivě analyzovat provozní situaci v daném prostoru. V situacích, kdy hrozí nebezpečí ozbrojeného střetnutí, by měl služební psovod pracovat v ochranném vybavení, zahrnujícím neprůstřelnou vestu a ocelovou přilbu. Zohlednění těchto opatření zajišťuje bezpečnost služebního psovoda i služebního psa v prostředí, kde může dojít k odporu ze strany zločinců. Základním pravidlem pro služebního psovoda při prohlídkách je mít u sebe zbraň a pracovat pod krytem alespoň jedné osoby. To zvyšuje ochranu osobní a bezpečnost psa. Před zahájením prohlídek je důležité stanovit a rozdělit prohledávaný prostor na menší sektory, aby byla zajištěna systematická a efektivní práce. Služební psovod by měl být obeznámen s mapovými podklady a moderními nástroji, které usnadňují navigaci a plánování prohledávaného terénu. Před samotným zahájením práce je také vhodné, aby služební psovod poskytl psovi příležitost seznámit se s prostředím a věnovat mu krátkou dobu na adaptaci. Konzistence týmu účastnícího se prohlídek je klíčová pro úspěšnost operace.⁷³

Před vstupem do nebytových prostor, zejména ve špatně viditelném prostoru, je důležité provést opatření k zajištění bezpečnosti všech osob v okolí. Varování by mělo být vydáno, aby všichni přítomní okamžitě opustili prostor, protože bude nasazen policejní služební pes. Při těchto situacích je klíčové zajistit, aby nikdo nezůstal nepovšimnut nebo nesnížil účinnost práce psa. Vzhledem k potenciální přítomnosti dětí v oblasti vyhledávání je třeba brát v úvahu jejich reakce na varování a předejít nežádoucím situacím. Uvědomujeme si, že děti se mohou vyděsit a skrýt, a proto by měly být přijata opatření k jejich bezpečnému a dohledanému odstranění z vyhledávané oblasti. Před prací v neosvětlených prostorách je vhodné použít elektrickou svítilnu, která umožní služebnímu psovodovi a služebnímu psu lépe prostudovat prostor. Důležitým aspektem je správné zacházení se světlem, aby bylo minimalizováno

⁷³ ĎURIŠIN, V. SYSTÉM POLICAJNEJ KYOLOGIE 2020, s. 339-341,

odhalení pozice služebních psů. V oblastech s omezeným osvětlením je také vhodné krátkými pulzy zapínat světlo, což usnadní orientaci a minimalizuje riziko odhalení. Během průchodu neznámým prostorem je nezbytné, aby služební psův zapamatoval uspořádání prostoru a následně rozhodl, které části by měly být podrobeny detailnější kontrole s pomocí psa. Pečlivé sledování chování psa při hledání předmětů s výrazným pachem je klíčové pro úspěšnost vyhledávání. Služební psův by měl reagovat na jakékoli změny v chování psa, které naznačují detekci pachového předmětu, a následně poskytnout zvířeti potřebnou asistenci při odhalení nebo vyextrahování předmětu.⁷⁴

8.4 Možné použití služebního psa při pronásledování a zadržení ozbrojených osob

Aplikační policejní praxe často konfrontuje služební psův se situacemi, kdy je nutné za použití služebních psův zadržet ozbrojené pachatele trestné činnosti, kteří představují zcela nebezpečí pro život a zdraví ostatních. Pro tuto specifickou činnost jsou vyžadováni pečlivě vyškolení služební psi, kteří se vyznačují bezchybným provedením techniky "zadržení" za různých podmínek. Služební psi musí disponovat silným záběrem, nesmí se např. „lekat“ výstřelů a bezvýhradně poslouchat pokyny služebního psůva. Při provádění takových operací se služební psův obvykle nachází v neprůstřelné vestě, opatřen ocelovou přilbou a vyzbrojen zbraní. Tyto bezpečnostní opatření jsou nezbytná s ohledem na potenciální rizika spojená s ozbrojenými zločinci. Služební psův by měl být dokonale obeznámen s právy pachatele a musí jednat v souladu s právními normami, minimalizujíc přitom riziko zranění.⁷⁵

Při zadržení ozbrojeného pachatele trestného činů musí služební psův precizně směřovat a kontrolovat služebního psa tak, aby bylo zajištěno bezpečné provedení zadržení. Je nezbytné, aby služební psův a služební pes fungovali jako tým a byli schopni rychle a efektivně reagovat na proměnlivou situaci. Při těchto akcích je klíčová schopnost psůva udržet kontrolu nad situací a zároveň zajistit bezpečnost všech zúčastněných stran. Celkově lze konstatovat, že zadržení ozbrojených zločinců za

⁷⁴ RULC, J. 2010, s. 287-288,

⁷⁵ BAUER M. Vždy vedle. Kniha o psech 1991 s. 157,

pomoci služebních psů vyžaduje od psovoda a jeho psa vysoce specializované dovednosti, profesionální přístup a důsledné dodržování bezpečnostních standardů.⁷⁶

Použití služebního psa při pronásledování a zadržení ozbrojených pachatelů trestné činnosti představuje v policejní kynologii složitý proces, vyžadující precizní plánování, odbornou připravenost a efektivní komunikaci mezi služebním psovodem a služebním psem. Služební zákrok klade důraz na bezpečnost všech zúčastněných stran a vyžaduje od služebního psovoda schopnost rychle a adekvátně reagovat v nebezpečných situacích.

Před provedením služebního zákroku je nutné pečlivě analyzovat dostupné informace o ozbrojených pachatelích trestné činnosti a situaci, ve které se nacházejí. Služební psovod, by měl mít přehled o zbraních, které mohou být pachateli trestné činnosti k dispozici. Tato analýza je klíčovým krokem při tvorbě strategie pronásledování a zadržení. Během služebního zákroku je služební pes využíván k identifikaci a sledování pachatele trestné činnosti na základě jeho unikátního pachu. Komunikace mezi služebním psovodem a služebním psem je klíčová pro úspěch služebního zákroku. Služební psovod musí efektivně směřovat služebního psa tak, aby byl schopen identifikovat a pronásledovat cíl. Vzhledem k ozbrojené povaze pachatele trestné činnosti je bezpečnost služebního psa a služebního psovoda zásadní, a proto je nutné dodržovat přísné protokoly a postupy.⁷⁷

Zadržení ozbrojeného pachatele trestného činu představuje kritický moment služebního zákroku. Služební pes by měl být vyškolen tak, aby byl schopen bezpečně zadržet pachatele trestného činu. Např. při realizaci institutu „zadržení“ pachatele trestného činu dle aplikace ustanovení § 76 odst. 1 či 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní řád**“) může být v případě tzv. „pasivního“ nebo „aktivního“ odporu služební pes použit jako donucovací prostředek v souladu s aplikací ustanovení § 52 odst. 1 písm. j) „zákona o PČR“ za podmínek „*ex lege*“ vymezených v aplikaci ustanovení § 53 cit. zákona.⁷⁸

Celkově lze konstatovat, že použití služebního psa při pronásledování a zadržení ozbrojených pachatelů trestného činu vyžaduje od služebního psovoda odbornou znalost, precizní plánování a schopnost rychle a efektivně reagovat v dynamických

⁷⁶ HARTL, K. Výchova a výcvik psa služební a pracovní plemena 2022, s. 222 -223,

⁷⁷ BAUER M. Vždy vedle. Kniha o psech 1991 s. 159,

⁷⁸ Zákon č. 273/2008 Sb. Zákon o Policii České republiky - § 52,

a potenciálně nebezpečných situacích. Po identifikaci místa úkrytu pachatele trestného činu obdrží služební psovod závěrečné instrukce, které mu určují postup v souladu s procedurami zaměstnanců pohybujících se již v daném prostoru. Preferováno je, aby vstup služebního psovoda do areálu proběhl nepozorovaně pro pachatele. K tomu mohou být využity nouzové vchody či okna. Obojek se psovi sundá, a služební pes je veden pouze pomocí vodítka omotaného kolem krku. Během průniku a přiblížení se všichni ostatní účastníci zadržení zůstávají na svých místech a snaží se jakýmkoli prostředky přitáhnout pozornost zločince na sebe. Takové jednání napomáhá psovodovi k lepší orientaci při pohybu směrem k cíli, zatímco jedná se zločincem. Jako signál pro odchyťovou skupinu, že služební pes je připraven k použití, může služební psovod vyslat tónové volání prostřednictvím vysílačky. Odchyťová skupina se po obdržení signálu připraví k vstupu, ale pohne se vpřed až po vyslechnutí hluku z boje a výkřiků od služebního psovoda.⁷⁹

⁷⁹ BAUER M. Vždy vedle. Kniha o psech 1991 s. 163,

9 Empirická část

Empirická část „práce“ obsahuje analýzu odpovědí realizovaných v rámci kvalitativně užitých výzkumných technik, tj. řízených polostrukturovaných rozhovorů s odborníky ve svém oboru, jako jsou psovodi Policie ČR služebně zařazení v rámci dané policejní součásti, tj. Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Odbor služby pořádkové policie, Oddělení služební kynologie a vyvození závěrů, které odpovídaly na otázky týkající se výchovy, tréninku a použití služebních psů. V analýze odpovědí z rozhovorů se zkoumaly různé aspekty výchovy, tréninku a použití služebních psů, jak je uváděly osoby zapojené do praxe. To zahrnuje porozumění procesu výběru a přípravy služebních psů na konkrétní služby, identifikaci klíčových dovedností a výzev při jejich výcviku, hodnocení vztahu mezi psovodem a psem a jeho vlivu na úspěch práce, a také způsoby udržení výcviku a dovedností služebních psů během jejich kariéry.

Díleč a zevšeobecňující závěry „práce“ dílem zahrnují avizované návrhy možných zefektivňujících opatření rámci zkvalitnění výchovných a tréninkových postupů, identifikaci klíčových faktorů pro úspěch práce se služebními psy, a možnosti dalšího výzkumu nebo praktického využití získaných poznatků. Taková analýza může poskytnout cenné poznatky pro další práci v oblasti služebních psů a jejich úspěšného nasazení v praxi. V rámci kvalitativně užitého empirického šetření (rozených rozhovorů) s psovody, kteří mají praktické zkušenosti s výchovou, tréninkem a použitím služebních psů, může poskytnout cenné informace o tomto důležitém tématu. Psovodi, kteří pracují s těmito psy, mají zpravidla dlouholeté zkušenosti v oboru. V rámci rozhovoru bylo empiricky detekováno, že výchova a trénink služebních psů se zásadně liší od výchovy služebních psů umístěných výlučně v zájmových chovech a plnicích tzv. „společenský“ účel. Klíčové dovednosti, které musí služební psi získat během výcviku, zahrnují stopování, pátrání, obranu a ochranu. Nejčastější použití služebních psů ve výkonu jejich práce zahrnuje pátrání po pohřešovaných osobách, detekci omamných látek a sledování podezřelých osob. Proces výběru a přípravy psa na určitou službu zahrnuje důkladný výběr jedince s vhodnými vlastnostmi a specializovaný výcvik. Klíčové výzvy při výchově a tréninku služebních psů zahrnují potřebu vybudovat pevný vztah mezi psovodem a psem a udržet jejich dovednosti a výcvik v průběhu jejich kariéry. Pokud jde o reakci služebních psů na různé situace a nečekané události během práce, policisté zdůraznili význam pravidelného tréninku a přípravy,

kteřá jim pomáhá reagovat na změněné podmínky. Osobní zkušenosti s úspěšným využitím služebního psa v praxi potvrzují, že služební pes přináší neocenitelný přínos v oblastech jako pátrání, sledování a detekce pachatele. Díky svým schopnostem a spolehlivosti se psi stávají nedílnou součástí práce policie a přispívají k úspěšnému vyřešení různých případů a operací. Užitě kvalitativní výzkumné šetření (řízené rozhovory) poskytuje ucelený pohled na výchovu, trénink a použití služebních psů a pomáhá porozumět výzvám a úspěchům spojeným s touto oblastí práce.

10 Realizační část polostrukturovaného rozhovoru

Jak dlouho jste pracoval jako psovod a jaké máte zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů?

„Pracuji jako psovod již 10 let a za tu dobu jsem získal bohaté zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů. Každý den se snažím zdokonalovat své dovednosti a pochopit potřeby a chování služebních psů, abych zajistil jejich efektivní výkon v práci.“

Jaké jsou podle vás klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů?

„Mám za sebou 7 let praxe jako psovod a během této doby jsem se intenzivně věnoval výchově a tréninku služebních psů. Každý pes je jedinečný a vyžaduje individuální přístup, což mi umožňuje lépe porozumět jejich potřebám a vytvořit s nimi pevnou pracovní vazbu.“

Jaké jsou klíčové dovednosti, které musí služební pes získat během výcviku?

"Klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů zahrnují správnou socializaci od mládí, pozitivní posílení a důslednou, avšak láskyplnou výchovu. Je důležité zdůraznit fyziologické a psychologické potřeby psa, včetně vhodného stravování, dostatečného pohybu a mentální stimulace."

Jaká jsou nejčastější použití služebních psů ve vaší práci?

"V první řadě využíváme služební psy k pátrání po pachatelích a stopování osob, kteří spáchali trestný čin. Dále je využíváme k detekci nelegálních látek, jako jsou drogy a výbušniny. Služební psi jsou také nezbytní při vyhledávání skrytých předmětů, zbraní a neoprávněně vniknutých osob."

Jaký je proces výběru a přípravy psa na určitou službu, například pátrání nebo sledování?

"Proces výběru a přípravy psa na konkrétní službu, jako je pátrání nebo sledování, začíná pečlivým výběrem vhodného jedince. To zahrnuje genetické testování a vyhodnocování povahových vlastností. Poté následuje intenzivní výcvik, který

zahrnuje poslušnost, vyhledávání, stopování a další specifické dovednosti spojené s danou službou."

Jaká jsou největší výzvy při výchově a tréninku služebních psů?

"Největší výzvou při výchově a tréninku služebních psů je dosáhnout optimální rovnováhy mezi poslušností a instinkty psa. Musím je naučit poslouchat pokyny a zároveň využít jejich přirozené instinkty k vykonávání specifických úkolů."

Jaký je vztah mezi psovodem a jeho psem a jaký vliv má tento vztah na úspěch jejich práce?

"Vztah mezi psovodem a jeho psem je klíčový pro úspěch jejich práce. Důvěra, respekt a vzájemné porozumění jsou základem pro efektivní spolupráci. Kvalitní vztah umožňuje psovodovi lepší porozumění chování a potřebám psa, což vede k efektivnější komunikaci a poslušnosti při plnění úkolů."

Jaké jsou nejlepší postupy pro udržení výcviku a dovedností služebních psů v průběhu jejich kariéry?

"Pro udržení výcviku a dovedností služebních psů je klíčové pravidelné a systematické tréninkové a výcvikové aktivity. Pravidelné opakování základních dovedností a cvičení nových úkolů je nezbytné pro udržení vysoké úrovně výkonnosti. Důležitá je také kontinuální odborná příprava psovodů, aby byli schopni adekvátně reagovat na změny v prostředí a nové výzvy."

Jak reagují psi na různé situace a jak se připravujete na nečekané události během práce?

"Psi reagují na různé situace individuálně podle svého výcviku, temperamentu a genetických predispozic. Při přípravě na nečekané události se zaměřujeme na různé scénáře a simulace, které mohou nastat během práce. Pravidelný trénink v různých prostředích a pod různými podmínkami nám pomáhá lépe připravit se na případné nečekané situace a zvýšit schopnost reakce služebních psů."

Jakou roli hraje služební pes na místě činu?

„Služební pes hraje na místě činu klíčovou roli v řadě situací a úkolů. Jeho přítomnost může být zásadní při pátrání po stopách pachatele, detekci omamných látek,

výbušnin nebo střelných nábojnic, což vše přispívá k úspěšnému vyšetření trestné činnosti. Díky svému vycvičení a vrozeným schopnostem je pes schopen nalézt důkazy nebo indicie, které by jinak mohly zůstat skryty. Jeho ostrost smyslů a schopnost rychle reagovat na specifické podněty může výrazně urychlit vyšetřovací proces a pomoci při zajištění důkazů. Služební psi také mohou sloužit jako preventivní opatření, kdy jejich přítomnost může odstrašit pachatele od pokračování v trestné činnosti nebo snížit riziko potenciálního napadení. Celkově lze říci, že služební pes na místě činu zastává roli důležitého spojence a nástroje pro bezpečnostní složky při vyšetřování trestných činů.“

Jaká je vaše osobní zkušenost s úspěšným využitím služebního psa v praxi?

"Moje osobní zkušenost s úspěšným využitím služebního psa v praxi se týká případu pátrání po pohřešované osobě. Během jedné operace jsem byl součástí týmu, který byl povolán k pátrání po ztracené turistce v horském terénu. S pomocí služebního psa, který byl specializovaný na pátrání ve vysokohorských podmínkách, jsme úspěšně lokalizovali pohřešovanou osobu, která se ztratila v nepřístupném terénu. Díky rychlé reakci a schopnostem psa jsme dokázali rychle najít turistku a poskytnout jí potřebnou pomoc. Tato zkušenost mi potvrdila důležitost a účinnost práce se služebními psy při záchraně lidských životů a pomoci v náročných situacích."

Umíte si představit policii České republiky bez oddělení kynologie?

„Z hlediska bezpečnosti a účinného vyšetřování trestných činů by bylo obtížné si představit policii České republiky bez oddělení kynologie. Oddělení kynologie představuje klíčový prvek v boji proti kriminalitě a ochraně veřejného pořádku. Jeho specializovaní psi a psovodi jsou neocenitelnou součástí policejních sil, schopní detekovat omamné látky, vyhledávat ztracené osoby či objekty a provádět další specifické úkoly. Tato jednotka představuje spojení mezi technologií a lidskými dovednostmi, a je tak nezbytná pro úspěšné vyšetřování trestných činů a zajištění bezpečnosti občanů.“

11 Realizační část polostrukturovaného rozhovoru

Jak dlouho pracujete jako psovod a jaké máte zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů?

„Jsem psovodem již 12 let a mám rozsáhlé zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů. Každý nový pes, se kterým pracuji, mi přináší nové poznatky a výzvy, a já se snažím neustále zdokonalovat své metody výchovy, aby psi byli co nejefektivnější ve své práci.“

Jaké jsou podle vás klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů?

"Podle mého názoru jsou klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů důslednost, trpělivost a pozitivní posílení. Důslednost v poskytování příkazů a reakcí pomáhá služebním psům pochopit očekávání a hranice. Trpělivost je nezbytná při opakovaném tréninku a překonávání překážek. Posilování pozitivních chování prostřednictvím odměn a pochval může podpořit správné chování a motivaci služebních psů k úspěchu."

Jaké jsou klíčové dovednosti, které musí služební pes získat během výcviku?

"Podle mého názoru jsou klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů pevná vazba mezi psovodem a psem, konzistentní trénink, jasná komunikace a pochopení specifických potřeb a schopností každého psa. Důležitá je také schopnost psa se adaptovat na různé situace a prostředí."

Jaká jsou nejčastější použití služebních psů ve vaší práci?

"V naší práci jsou služební psi neocenitelní pro vyhledávání pohřešovaných osob, zejména při záchranných operacích v obtížném terénu. Dále jsou využíváni k detekci explozivních látek a výbušnin, což je klíčové pro prevenci teroristických útoků."

Jaký je proces výběru a přípravy psa na určitou službu, například pátrání nebo sledování?

"Proces výběru a přípravy psa na určitou službu začíná výběrem vhodného plemene a jedince s potřebnými vlastnostmi. Poté probíhá intenzivní výcvik, který zahrnuje

poslušnost, vyhledávání, stopování a další dovednosti specifické pro danou službu. Pravidelný trénink a simulace reálných situací jsou klíčové pro úspěch."

Jaká jsou největší výzvy při výchově a tréninku služebních psů?

"Jednou z hlavních výzev při výchově a tréninku služebních psů je individuální přístup ke každému psovi. Každý pes má své vlastní charakteristické vlastnosti a potřeby, a je důležité najít metody, které budou efektivní pro konkrétního jedince."

Jaký je vztah mezi psovodem a jeho psem a jaký vliv má tento vztah na úspěch jejich práce?

"Vztah mezi psovodem a psem je základem úspěchu jejich práce. Důvěra a poslušnost psa jsou těsně spojené s kvalitou tohoto vztahu. Pokud je vztah pevný a harmonický, pes je ochotnější a motivovanější plnit pokyny psovoda, což zvyšuje účinnost jejich práce."

Jaké jsou nejlepší postupy pro udržení výcviku a dovedností služebních psů v průběhu jejich kariéry?

"Pro udržení výcviku a dovedností služebních psů je klíčové pravidelné a cílené tréninkové aktivity, které jsou zaměřeny na posilování existujících dovedností a rozvoj nových schopností. Důležitá je také pravidelná evaluace výkonnosti služebních psů a identifikace oblastí potřebujících zlepšení. Kvalitní a odborná podpora ze strany výcvikových týmů je také nezbytná pro úspěch v dlouhodobé kariéře služebního psa."

Jak reagují psi na různé situace a jak se připravujete na nečekané události během práce?

"Psi mají různé reakce na různé situace, což je dáno jejich výcvikem, sociálním prostředím a genetickými faktory. Při přípravě na nečekané události se snažíme pokrýt co nejširší spektrum možných situací prostřednictvím simulací a cvičení v různých prostředích. Důležitá je také pravidelná komunikace mezi psovody a instruktory, aby bylo možné identifikovat oblasti potřebující zlepšení."

Jaká je vaše osobní zkušenost s úspěšným využitím služebního psa v praxi?

"Využití služebního psa při pátrání po omamných látkách se v praxi prokázalo jako mimořádně efektivní a úspěšné. Během operací pátrání po omamných látkách se pes

ukázal jako nepostradatelný pomocník v odhalování skrytých drog, a to i v komplikovaných a nepřehledných situacích. Jeho schopnost detekce omamných látek v různých prostředích a podmínkách představuje klíčový nástroj pro úspěšné vyšetřování a odhalování trestné činnosti spojené s drogovým obchodem. Důvěryhodnost a spolehlivost služebního psa při identifikaci omamných látek jsou neocenitelné, jelikož poskytují policistům a vyšetřovatelům důležitou oporu a jistotu při provádění jejich práce. Tyto vlastnosti psa umožňují rychlou a přesnou identifikaci drog, což výrazně usnadňuje a urychluje vyšetřování a přispívá k úspěšnému vyřešení případů spojených s omamnými látkami."

Zlepšil nebo změnil byste něco v rámci výcviku služebních psů?

„Pro zlepšení výcviku služebních psů by mohl být klíčovým prvkem důraz na individuální přístup k jednotlivým služebním psům. Každý pes má své vlastní schopnosti, temperament a potřeby, a proto by měl být výcvik přizpůsoben těmto specifickým charakteristikám. Měly by být použity metody, které respektují přirozené chování psa a využívají jeho motivaci a zájmy. Důležitým prvkem je také neustálý vývoj výcvikových technik a metod v souladu s nejnovějšími výzkumy a poznatky o chování služebních psů. Kvalifikovaní instruktoři by měli být schopni adaptovat svůj přístup v závislosti na potřebách konkrétního služebního psa a jeho služebního psovoda. Rovněž by mělo být kladené důraz na trvalé vzdělávání služebních psovodů, aby byli schopni efektivně pracovat s psem a využívat moderních metod výcviku. Celkově by měl být výcvik služebních psů postaven na pevných základech respektu, porozumění a součinnosti mezi psovodem a psem.“

12 Realizační část polostrukturovaného rozhovoru

Jak dlouho jste pracoval jako psovod a jaké máte zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů?

„Pracuji jako psovod již 15 let a mám bohaté zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů. Během této doby jsem se setkal s různými temperamenty a osobnostmi služebních psů, což mi pomohlo pochopit, jak nejlépe je motivovat a vést k dosažení maximálního výkonu.“

Jaké jsou podle vás klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů?

"Klíčovými prvky v úspěšné výchově služebních psů je trénink založený na pozitivním posílení, systematický přístup, individuální ohleduplnost a porozumění psí psychologii. Důsledné uplatňování pravidel a příkazů poskytuje služebním psům jasné vedení. Trénink založený na pozitivním posílení posiluje správné chování a buduje důvěru mezi psovodem a psem. Systematický přístup zajišťuje postupné zdokonalování dovedností. Individuální ohleduplnost zohledňuje potřeby každého psa a jeho specifické vlastnosti. Porozumění psí psychologii umožňuje psovodovi lépe komunikovat se svým psem a rozumět jeho chování."

Jaké jsou klíčové dovednosti, které musí služební pes získat během výcviku?

"Úspěšná výchova služebních psů vyžaduje porozumění psí psychologii a chování. Klíčové prvky zahrnují pozitivní posílení, vhodné sociální interakce a vytváření pozitivního prostředí pro učení. Důležitá je také prevence a řešení behaviorálních problémů, které by mohly ovlivnit výkonnost psa."

Jaká jsou nejčastější použití služebních psů ve vaší práci?

"Služební psi jsou nezbytnou součástí naší práce při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti. Používáme je k pátrání po pachatelích, stopování pohřešovaných osob, a také k detekci nelegálních látek při policejních kontrolách a razíích."

Jaký je proces výběru a přípravy psa na určitou službu, například pátrání nebo sledování?

"Proces výběru a přípravy psa na určitou službu je komplexní a zahrnuje pečlivý výběr jedince s vhodnými genetickými predispozicemi a povahovými vlastnostmi. Následuje intenzivní výcvik, který zahrnuje poslušnost, vyhledávání, stopování a další specifické dovednosti spojené s danou službou."

Jaká jsou největší výzvy při výchově a tréninku služebních psů?

"Výchova a trénink služebních psů může být náročný proces, zejména kvůli různorodosti úkolů, které musí pes zvládnout. Jednou z výzev je udržet psa motivovaného a konzistentního ve svém výkonu, zejména v různých prostředích a za různých podmínek."

Jaký je vztah mezi psovodem a jeho psem a jaký vliv má tento vztah na úspěch jejich práce?

"Vztah mezi psovodem a jeho psem je klíčovým faktorem pro úspěch ve službě. Silný a pozitivní vztah zlepšuje komunikaci a spolupráci mezi nimi, což má za následek lepší výkonnost a spolehlivost psa při plnění úkolů a poslušnosti v různých situacích."

Jaké jsou nejlepší postupy pro udržení výcviku a dovedností služebních psů v průběhu jejich kariéry?

"Pro udržení výcviku a dovedností služebních psů je důležité pravidelné a systematické tréninkové aktivity, které jsou adaptovány na konkrétní potřeby a schopnosti jednotlivých služebních psů. Důraz by měl být kladen na rozmanité a realistické scénáře, které odpovídají pracovnímu prostředí a potenciálním situacím, se kterými se mohou setkat. Pravidelná evaluace a zpětná vazba jsou rovněž klíčové pro identifikaci oblastí potřebujících zdokonalení."

Jak reagují psi na různé situace a jak se připravujete na nečekané události během práce?

"Psi mohou reagovat na různé situace různě v závislosti na jejich výcviku, temperamentu a životních zkušenostech. Při přípravě na nečekané události se zaměřujeme na realistické scénáře a cvičíme psa v různých prostředích a podmínkách. Důležitá je také schopnost psovoda rychle a efektivně reagovat na nečekané události a řídit psa v obtížných situacích."

Jaká je vaše osobní zkušenost s úspěšným využitím služebního psa v praxi?

"Jednou z nejúspěšnějších operací, ve které jsem měl možnost pracovat se služebním psem, bylo sledování podezřelé osoby. Pes byl schopen rychle a spolehlivě identifikovat stopu a vést nás k cíli. Jeho přítomnost byla klíčová pro úspěšné vyřešení případu."

Zlepšil nebo změnil byste něco v rámci výcviku služebních psů?

„Jedním z hlavních přístupů k vylepšení výcviku služebních psů by mohlo být zaměření se na rozvoj jejich přirozených instinktů a schopností. Mnoho služebních psů má vrozené dovednosti, které mohou být využity v různých oblastech, jako je pátrání, sledování nebo ochrana. Výcvik by se měl zaměřit na posílení těchto schopností a jejich aplikaci v praktických situacích. Důležité je také klást důraz na pozitivní posilování a motivaci služebních psů. Použití odměn a povzbuzení pro správné chování může vést k lepším výsledkům než použití trestů nebo negativních metod. Rovněž by se měla zdokonalit komunikace mezi psovodem a psem, což je klíčový prvek pro efektivní spolupráci a porozumění. Zavedení moderních metod výcviku a využití nových technologií, jako jsou například simulace nebo virtuální reality, by mohlo také přinést inovativní přístupy k výcviku služebních psů a zlepšit jejich výkon.“

13 Realizační část polostrukturovaného rozhovoru

Jak dlouho jste pracoval jako psovod a jaké máte zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů?

„Jsem relativně novým psovodem s 2 lety praxe, ale intenzivně jsem se zapojil do výchovy a tréninku služebních psů. I přes kratší dobu práce jsem se naučil hodně od zkušenějších kolegů a snažím se neustále zdokonalovat své dovednosti ve vedení a motivaci služebních psů.“

Jaké jsou podle vás klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů?

" Podle mého názoru jsou klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů pečlivý výběr vhodného psa pro konkrétní službu, důsledná a trpělivá výchova, kladná motivace a posílení správného chování, adekvátní sociální interakce a správná komunikace mezi psovodem a psem, a také pravidelný a systematický trénink zaměřený na posílení potřebných dovedností a schopností. Důležitá je také průběžná evaluace a adaptace výcvikových metod podle individuálních potřeb a schopností každého psa. Odborná péče o zdraví a pohodu psa je rovněž klíčová pro jeho úspěšnou výchovu a výkon ve službě.“

Jaké jsou klíčové dovednosti, které musí služební pes získat během výcviku?

"Při výchově služebních psů je klíčové zaměření na poslušnost, odolnost vůči stresu, spolehlivost ve vykonávání úkolů a schopnost rychle se učit nové dovednosti. Trénink by měl být systematický, postavený na pozitivní motivaci a postupné progresi od jednodušších k složitějším úkolům."

Jaká jsou nejčastější použití služebních psů ve vaší práci?

"Ve své práci využíváme služební psy pro různé účely, jako je pátrání po pachatelích, stopování osob, detekci drog a výbušnin, a také k ochraně našich kolegů a veřejnosti. Jsou klíčovou součástí našich týmů a pomáhají nám řešit trestnou činnost efektivně a bezpečně."

Jaký je proces výběru a přípravy psa na určitou službu, například pátrání nebo sledování?

„Proces výběru a přípravy psa na určitou službu, jako je pátrání nebo sledování, je důkladný a systematický. Začíná výběrem vhodného plemene s vhodnými vlastnostmi pro danou službu, jako je dobrý čich pro pátrání nebo vysoká míra energie pro sledování. Poté následuje důkladný výběr konkrétního psa, který projevuje potřebné schopnosti a chování pro danou práci. Samotná příprava psa zahrnuje různé fáze. První je socializace, během které je pes zvykán na různé prostředí, lidi a zvířata, aby se stal dobře přizpůsobivým a důvěryhodným v různých situacích. Poté následuje základní výcvik, kde se pes učí základním poslušnostním příkazům a komunikaci s psovodem. Specializovaný výcvik je další fází, kde se pes učí specifickým dovednostem souvisejícím s danou službou, například identifikaci vůně omamných látek pro pátrání nebo sledování stop osob pro sledování. Po absolvování praktického tréninku, kde pes získává zkušenosti v reálných podmínkách, následuje evaluace a certifikace, kde je pes hodnocen a certifikován pro konkrétní službu. Celý proces je pečlivě plánován a řízen odborníky, kteří mají zkušenosti s výcvikem služebních psů a jsou schopni identifikovat a rozvíjet potenciál každého psa pro danou práci.“

Jaká jsou největší výzvy při výchově a tréninku služebních psů?

"Největší výzvou při výchově a tréninku služebních psů je čas a trpělivost. Pro dosažení excelentní úrovně poslušnosti a spolehlivosti je potřeba systematický a důsledný přístup, který může vyžadovat mnoho opakování a tréninkových sezení."

Jaký je vztah mezi psovodem a jeho psem a jaký vliv má tento vztah na úspěch jejich práce?

" Vztah mezi psovodem a jeho psem hraje klíčovou roli v úspěchu jejich práce. Tento vztah je založen na vzájemné důvěře, respektu a porozumění. Psovod musí být schopen porozumět potřebám, chování a signálům svého psa a naopak pes musí důvěřovat svému psovodovi a reagovat na jeho pokyny a povely. Silný vztah mezi psovodem a psem umožňuje efektivní komunikaci a spolupráci při plnění úkolů a úspěšného řešení situací. Kvalitní vztah také posiluje motivaci a nasazení psa, což má přímý vliv na úspěšnost jejich práce. Psovod by měl být schopen číst a interpretovat signály a chování svého psa a naopak pes by měl být citlivý na pokyny a povely svého psovoda. Pečlivá a pravidelná péče o vztah mezi psovodem a psem je proto klíčem k úspěchu jejich spolupráce v rámci služebních činností.“

Jaké jsou nejlepší postupy pro udržení výcviku a dovedností služebních psů v průběhu jejich kariéry?

"Pro udržení výcviku a dovedností služebních psů je důležité pravidelné a individuálně přizpůsobené tréninkové aktivity. Každý pes má své specifické potřeby a schopnosti, a proto je nutné věnovat pozornost individuálnímu přístupu při plánování tréninkových programů. Kromě toho je klíčová pravidelná evaluace výkonnosti služebních psů a poskytování adekvátní zpětné vazby, aby bylo možné identifikovat oblasti potřebující zlepšení."

Jak reagují psi na různé situace a jak se připravujete na nečekané události během práce?

"Psi mají různé temperamenty a reagují na různé situace individuálně. Při přípravě na nečekané události se snažíme pokrýt co nejširší spektrum možných scénářů prostřednictvím pravidelného tréninku a simulací. Důležitá je také schopnost psovoda udržet klid a soustředění v nečekaných situacích a efektivně řídit psa."

Jakou roli hraje služební pes na místě činu?

„Služební pes na místě činu představuje nenahraditelného partnera pro bezpečnostní složky. Jeho přítomnost přináší nejen praktickou pomoc při pátrání a detekci, ale také posiluje důvěru veřejnosti v práci policie. Pes svou aktivní účastí v terénu přispívá k rychlému a efektivnímu vyšetřování trestných činů a zvyšuje tak šance na úspěšné vyřešení případů. Jeho práce je spojena s odhodláním a oddaností, což ho činí nenahraditelným spojencem ve snaze udržet společnost v bezpečí.“

Jaká je vaše osobní zkušenost s úspěšným využitím služebního psa v praxi?

" Osobně jsem měl příležitost zažít úspěšné využití služebního psa při, který si pamatuji, bylo použití služebního psa při detekci výbušnin na veřejné akci. Pes byl nasazen k prohledání okolí a identifikaci možných hrozeb. Díky jeho vycvičenému čichu a schopnosti rozpoznat specifické vůně jsme byli schopni identifikovat podezřelé objekty obsahující výbušniny a předejít potenciálnímu nebezpečí. Tento případ ukázal nejen důležitost výcviku služebních psů pro detekci nebezpečných látek, ale také důvěru a spolupráci mezi psovodem a jeho psem, což je klíčové pro úspěch jejich společné práce."

Zlepšil nebo změnil byste něco v rámci výcviku služebních psů?

„V rámci výcviku služebních psů bych rád zdůraznil potřebu důkladného porozumění individuálním potřebám a charakteristikám každého jednotlivého psa. Každý pes má svůj vlastní temperament, schopnosti a reakce na různé stimuly, a proto by výcvik měl být přizpůsoben každému jednotlivci. Navíc bych zdůraznil význam pozitivního posilování a odměňování za správné chování. Kladný přístup k tréninku vytváří u služebních psů lepší motivaci a ochotu spolupracovat. Důležité je také zajištění odborného vedení a průběžného vzdělávání psů, aby byli schopni aplikovat nejnovější poznatky a metody ve výcviku. V neposlední řadě bych přivítal integraci moderních technologií a inovativních metod do tréninkových programů, což by mohlo zvýšit efektivitu a účinnost výcviku služebních psů.“

14 Realizační část polostrukturovaného rozhovoru

Jak dlouho pracujete jako psovod a jaké máte zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů?

„Jako psovod pracuji po dobu deseti let a během této doby jsem získal bohaté zkušenosti s výchovou a tréninkem služebních psů. Za tu dobu jsem absolvoval řadu školení a kurzů zaměřených na výcvik a práci se služebními psy, které mi poskytly hlubší porozumění jejich chování, potřeb a schopností. Praktické zkušenosti jsem získal při práci s různými plemeny služebních psů, včetně německých ovčáků, belgických ovčáků, labradorů a dalších. Během mé kariéry jsem se také podílel na výchově a tréninku nových psovodů a jejich služebních psů, což mi poskytlo další příležitost pro rozvoj mého odborného povědomí a dovedností v oblasti práce se služebními psy.“

Jaké jsou podle vás klíčové prvky v úspěšné výchově služebních psů?

„Klíčové prvky úspěšné výchovy služebních psů jsou neoddělitelně spojeny s důležitými zásadami, které zahrnují konzistenci a důslednost, pozitivní posilování, budování důvěry a vztahu mezi psovodem a psem, širokou sociální zkušenost a vhodné výcvikové metody. Konzistence a důslednost ve stanovených pravidlech a očekáváních umožňuje služebním psům lépe porozumět požadavkům a zvyšuje jejich motivaci k učení. Používání pozitivního posilování, jako je odměňování správného chování, pomáhá posílit požadované dovednosti a chování služebních psů. Budování důvěry a vztahu mezi psovodem a psem je klíčové pro úspěšnou spolupráci a vytvoření silného pracovního týmu. Dále je důležité, aby psi měli širokou sociální zkušenost, která jim umožní lépe reagovat na různé situace a prostředí. Používání vhodných výcvikových metod pro konkrétního psa a jeho účel je také zásadní pro dosažení požadovaných výsledků. Pravidelná stimulace fyzicky i mentálně je rovněž nezbytná pro udržení motivace a aktivity služebních psů během tréninku a práce. Tyto prvky společně tvoří základ pro efektivní výchovu a trénink služebních psů, což je klíčové pro jejich schopnost úspěšně plnit rozmanité úkoly ve službě.“

Jaké jsou klíčové dovednosti, které musí služební pes získat během výcviku?

" Během výcviku musí služební pes získat širokou škálu dovedností, které jsou klíčové pro jeho úspěšné nasazení ve službě. Mezi tyto dovednosti patří poslušnost,

schopnost sledovat a identifikovat stopy osob nebo předmětů, ovládní agresivity, detekce nelegálních látek, schopnost pracovat v různých prostředích, spolupráce s psovodem nebo týmem a udržování fyzické kondice. Tyto dovednosti jsou nezbytné pro efektivní plnění úkolů služebního psa a jsou důkladně trénovány a zdokonalovány během výcviku."

Jaká jsou nejčastější použití služebních psů ve vaší práci?

"Služební psi jsou pro nás nezbytní při pátrání po pachatelích, stopování pohřešovaných osob a detekci drog a výbušnin. Jsou našimi spolehlivými partnery při zajišťování bezpečnosti veřejnosti a boji proti kriminalitě. Bez nich by naše práce byla mnohem obtížnější a méně účinná."

Jaký je proces výběru a přípravy psa na určitou službu, například pátrání nebo sledování?

" Proces výběru a přípravy psa na určitou službu, jako je pátrání nebo sledování, je založen na pečlivém výběru vhodných kandidátů a jejich následném systematickém tréninku. Nejdříve je vybrán pes s vhodnými genetickými predispozicemi a temperamentem pro danou službu. Poté následuje důkladná fáze výcviku, která zahrnuje poslušnost, vyhledávání, identifikaci stop, detekci specifických látek nebo chování v různých situacích. Během výběru jsou vyhodnocovány genetické vlastnosti, jako je odolnost vůči stresu, vytrvalost, inteligence a pracovitost, které jsou klíčové pro úspěšné nasazení v konkrétní službě. Poté je pes začleněn do výcvikového programu, který je specificky zaměřený na požadavky dané služby.

Výcvik zahrnuje systematické metody tréninku, které jsou postaveny na pozitivní motivaci a odměnách za správné chování. Pes je postupně učen základním dovednostem, jako je poslušnost, a následně se přesouvá k pokročilejším technikám spojeným s danou službou, například vyhledávání stop, detekce specifických látek nebo sledování osob. Během tréninku jsou situace postupně ztěžovány, aby pes získal potřebné dovednosti a přizpůsobil se různým podmínkám a prostředím, ve kterých bude pracovat. Trénink je pravidelně hodnocen a upravován podle potřeb a pokroků psa. Kvalifikovaní psovodi poskytují pečlivé a individuální vedení, aby se zajistilo, že pes dosáhne potřebné úrovně dovedností a připravenosti pro svou konkrétní službu."

Jaká jsou největší výzvy při výchově a tréninku služebních psů?

"Jednou z největších výzev při výchově a tréninku služebních psů je správné vyvážení mezi disciplínou a motivací. Musíme psa udržet motivovaného k plnění úkolů, zároveň však zajistit, aby byl poslušný a reagoval na pokyny bez ohledu na okolnosti."

Jaký je vztah mezi psovodem a jeho psem a jaký vliv má tento vztah na úspěch jejich práce?

"Vztah mezi psovodem a jeho psem je základem pro úspěch jejich spolupráce. Důvěra, respekt a vzájemné porozumění jsou klíčové pro efektivní komunikaci a spolupráci během plnění úkolů. Kvalitní vztah umožňuje lepší synchronizaci a porozumění mezi psovodem a psem, což vede k lepší výkonnosti a úspěchu jejich práce."

Jaké jsou nejlepší postupy pro udržení výcviku a dovedností služebních psů v průběhu jejich kariéry?

"Pro udržení výcviku a dovedností služebních psů v průběhu jejich kariéry je klíčové dodržování několika zásad. Pravidelný a systematizovaný trénink je základem, který pomáhá služebním psům udržovat své schopnosti. Důležité je také zajistit variabilitu cvičení, která zahrnuje různorodé aktivity a situace, aby pes získal zkušenosti s prací za různých podmínek. Individuální přístup k jednotlivým služebním psům je klíčový, protože každý pes má své vlastní potřeby a schopnosti. Poskytování odměn a motivace je nezbytné pro udržení jejich zájmu a angažovanosti během tréninku. Důležitá je také kontinuální evaluace pokroku služebních psů, která umožňuje identifikovat oblasti potřebující zlepšení. Zajištění vhodných pracovních podmínek, včetně odpovídající péče o jejich zdraví a pohodu, je rovněž nezbytné pro udržení jejich výkonnosti. Těmito postupy lze zajistit, že psi si udrží své dovednosti a výkonnost po celou svou kariéru a budou schopni úspěšně plnit své pracovní úkoly."

Jak reagují psi na různé situace a jak se připravujete na nečekané události během práce?

"Psi mohou reagovat na různé situace různě podle svého výcviku, zkušeností a temperamentu. Při přípravě na nečekané události se zaměřujeme na pravidelný trénink v různých prostředích a situacích, abychom služebním psům poskytli co nejširší možnou zkušenost a schopnost reagovat flexibilně na nečekané události. Důležitá je

také pravidelná komunikace a spolupráce mezi psovody a instruktory, aby bylo možné identifikovat a řešit případné nedostatky."

Jaká je vaše osobní zkušenost s úspěšným využitím služebního psa v praxi?

"Úspěšně jsem využil služebního psa v průběhu pátrání po stopách v rámci vyšetřování trestné činnosti. Pes, který byl vycvičen pro sledování a vyhledávání, prokázal svou vynikající schopnost identifikovat stopu pachatele a vést nás k jeho lokalizaci. Jeho preciznost při detekci stop a schopnost pracovat i v náročných terénních podmínkách byly klíčové pro úspěšný průběh operace. Během nasazení psa jsme byli schopni rychle a efektivně sledovat stopu, což vedlo k rychlé identifikaci a zajištění podezřelé osoby. Jeho důkladný výcvik a disciplinovanost nám poskytly důvěru v jeho schopnosti a vytvořily pevný základ pro úspěch celého vyšetřování."

Zlepšil nebo změnil byste něco v rámci výcviku služebních psů?

„Zlepšení v rámci výcviku služebních psů je neustálým procesem, který by mohl přinést pozitivní změny a vylepšení v efektivitě jejich práce. Jednou z oblastí, ve které by bylo možné provést inovace, je modernizace metodiky výcviku. Využití moderních technologií a poznatků z oblasti etologie a behaviorální psychologie služebních psů by mohlo vést k vylepšení výcvikových metod a technik. Důležité je také individuální přizpůsobení přístupu k jednotlivým služebním psům, protože každý služební pes má své specifické potřeby a temperament. Posílení používání pozitivního posilování jako účinné metody výcviku by mohlo zvýšit motivaci a spolupráci služebních psů. Integrace moderních technologií, jako jsou simulátory výcviku nebo sledování biometrických údajů, by mohla otevřít nové možnosti pro trénink a hodnocení výkonu služebních psů. Je také důležité zajistit kontinuální odbornou přípravu pro psovody, aby udrželi své dovednosti a znalosti aktuální a odpovídající nejnovějším postupům ve výcviku služebních psů.“

Jakou roli hraje služební pes na místě činu?

„Na místě činu přebírá služební pes důležitou roli v poskytování specifických schopností a dovedností, které lidskými prostředky nelze dosáhnout. Jeho přítomnost a aktivita přináší další úroveň komplexnosti a účinnosti vyšetřovacího procesu. Služební pes není pouhým nástrojem, ale spolehlivým společníkem, jehož přítomnost zvyšuje schopnost ozbrojených sborů reagovat na různorodé situace a včasné odhalení

potenciálního nebezpečí. Jako nezbytný prvek bezpečnostních opatření představuje služební pes spojení mezi technologií a lidskými schopnostmi, čímž přispívá k efektivnímu řešení kriminálních případů a zvyšuje celkovou bezpečnost ve společnosti.“

Umíte si představit Policii České republiky bez oddělení kynologie?

„Policii České republiky si bez oddělení kynologie nedokážu představit, nejen z hlediska bezpečnosti, ale i z hlediska efektivity a široké škály činností, které tato specializovaná jednotka zajišťuje. Oddělení kynologie není pouze součástí policejních sil, ale představuje i symbol spolupráce mezi člověkem a zvířetem v oblasti bezpečnosti a ochrany. Jejich schopnosti a dovednosti jsou klíčové nejen při pátrání a vyhledávání, ale také v prevenci a detekci kriminality. Bez této důležité složky by byla policie méně schopná reagovat na různorodé situace a měla by nižší úroveň ochrany a služeb pro veřejnost.“

15 Generalizace výstupu empirické části

Cílem empirického šetření směřovaného k osloveným respondentům bylo získat recentní empirický vhled k výchově, tréninku a použití služebních psů v aplikační policejní praxi. Skrze otázky zaměřené na jejich zkušenosti, postupy, výzvy a úspěchy snahou bylo získat ucelený tematický obraz toho, jak se práce se služebními psy provádí v reálném prostředí. Tímto způsobem bylo možné získat užitečné informace pro lepší porozumění potřebám a schopnostem služebních psů a jejich psovodů, což následně může vést k vylepšení metodiky výcviku, zlepšení péče o tato zvířata a posílení jejich účinnosti při plnění bezpečnostních úkolů. Díky znalostem a zkušenostem sdíleným psovody je možné lépe porozumět vztahu mezi psovodem a psem a jeho vlivu na úspěšnost jejich služební činnosti. Celkově bylo zjištěno ucelený a praktický pohled na výchovu, trénink a použití služebních psů, který může vést k jejich efektivnějšímu využití v rámci plnění úkolů dle jednotlivých ustanovení zákona o Policii ČR a dalších zvláštních právních předpisů a policejních operací.

Na základě rozhovoru bylo možné vyvození závěrů, které by odpovídaly na hlavní otázky práce týkající se výchovy, tréninku a použití služebních psů. Závěry zahrnují doporučení pro zlepšení výchovných a tréninkových postupů, identifikaci klíčových faktorů pro úspěch práce se služebními psy, a možnosti dalšího výzkumu nebo praktického využití získaných poznatků.

Příslušníci Policie České republiky specializovaní na práci se služebními psy, kteří odpověděli na otázky týkající se výchovy, tréninku a použití služebních psů, sdíleli bohaté zkušenosti. Podle jejich odpovědí jsou klíčovými prvky v úspěšné výchově služebních psů trpělivost, důslednost a neagresivní přístup. Důležité dovednosti, které musí služební pes získat během výcviku, zahrnují stopování, pátrání, obranu a ochranu. Nejčastější použití služebních psů ve výkonu jejich práce zahrnuje pátrání po pohřešovaných osobách, detekci omamných látek a sledování podezřelých osob. Proces výběru a přípravy psa na určitou službu zahrnuje důkladný výběr jedince s vhodnými vlastnostmi a specializovaný výcvik. Klíčové výzvy při výchově a tréninku služebních psů zahrnují potřebu vybudovat pevný vztah mezi psovodem a psem a udržet jejich dovednosti a výcvik v průběhu jejich kariéry. Pokud jde o reakci služebních psů na různé situace a nečekané události během práce, policisté zdůraznili význam pravidelného tréninku a přípravy, která jim pomáhá reagovat na změněné podmínky.

Osobní zkušenosti s úspěšným využitím služebního psa v praxi potvrzují, že pes přináší neocenitelný přínos v oblastech jako pátrání, sledování a detekce. Díky svým schopnostem a spolehlivosti se psi stávají nedílnou součástí práce policie a přispívají k úspěšnému vyřešení různých případů a operací.

Závěr

Věcná část „práce“ primárně v širší tematické optice teoreticky “ nabídla detailní analýzu teoretických principů a metod spojených s výchovou, tréninkem s důrazem na jejich praktickou upotřebitelnost na místě činu. Zdůraznila také nutnost neustálého zlepšování metod výcviku, aby byla zachována vysoká úroveň efektivity a schopnosti služebních psů plnit svou roli v různých operacích. Teoreticko-praxeologický rámec práce podrobně rozebral vývoj, výchovu a výcvik služebních psů, včetně specifických pracovních vlastností nezbytných pro jejich efektivní nasazení při plnění úkolů policie.

Výsledky jednoznačně potvrzují významný přínos služební kynologie v rámci Policie České republiky, zejména při odhalování, objasňování a prevencí trestných činů. Během vyhodnocování bylo zjištěno, že služební kynologie je považována za jeden z nejs sofistikovnějších a nejúčinnějších přístupů v oblasti prosazování práva a bezpečnosti. Přináší vysokou efektivitu a spolehlivost, což z ní činí nezbytnou součást pro policii ČR v boji proti kriminalitě a zajišťování veřejného pořádku. Jejich úspěšné nasazení v praxi poskytuje důkaz o efektivitě metody a zvýrazňuje nutnost dalšího podpory a investic do této oblasti v rámci bezpečnostních struktur.

Závěrem „práce“ lze konstatovat, že služební kynologie bude i nadále zcela nezpochybnitelně hrát významnou roli při zabezpečování zákonodárcem svěřeného operačního prostoru vymezujícího plnění úkolů Policie ČR a jejich význam bude s časem dále narůstat, zdůrazněna potřeba neustálého zdokonalování metod výcviku služebních psů. Tato opatření jsou klíčová pro zachování jejich účinnosti a schopnosti plnit svou roli při objasňování trestných činů. Procesem neustálého zlepšování metodologie výcviku a praktického využití služebních psů lze dosáhnout lepšího porozumění jejich chování a reakcí v různých situacích, což v konečném důsledku přispěje k efektivnějšímu odhalování a objasňování, včetně faktické upotřebitelnosti v rámci ochrany veřejného pořádku. Budoucnost služební kynologie je nejen perspektivní, ale i nezbytná pro další rozvoj bezpečnostních opatření v moderní společnosti.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BACON, Lance. Psí hrdinové. Tajné úkoly a obětavá služba. Praha: Slovart, 2016. ISBN 978-807529-053-3
2. BAUER, M. 1991. Vždy vedle. Kniha o psech 1991, Agropromizdat v Moskvě, ISBN. 5-10-001353-2 (vlastní překlad)
3. HARTL, K. 2022. Výchova a výcvik psa: služební a pracovní plemena. Praha: Naše vojsko. ISBN 978-80-206-1396-7
4. IUŠENKO, A. 1932. Teorie a technika výcviku služebních psů. Vojenské vydavatelství v Moskvě, 1932. ISBN 8171-21-87-2680 (vlastní překlad)
5. KRÄMER, Eva-Maria. 1996. Průvodce plemeny psů (se všemi plemeny psů uznanými v FCI). Ostrava: Blesk, 1996. ISBN 80-900183-4-3
6. KOMOLÝ, A. 1963. Výcvik služebního psa. Praha: Naše vojsko. ISBN 28-007-63
7. MAKEŠ, Vladimír. 2009. Vyhledávání osob kynologickými pátracími týmy. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). 136 s., ISBN 978-80-7385-065-4
8. MUSIL, Jan; KONRÁD, Zdeněk; SUCHÁNEK, Jaroslav. 2004. Kriminalistika. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. 583 s. ISBN 80-7179-878-9
9. NOVÝ, Karel. 1995. Kynologická příručka. Praha: Naše vojsko, 1995. ISBN 80-206-0503-7
10. PALIEVA, O. N.; SMIRNOVA, L. O. 2009. Taktika použití detektivního psa při odhalování krádeže cizího majetku // Materiály vědecko-praktické konference "Problémy boje proti drogové kriminalitě a drogové závislosti v současné fázi." Nevinnomyssk, 2009 (vlastní překlad)
11. RULC, J. 2010. Dějiny služební kynologie: historický vývoj a vznik četnické a policejní kynologie, jakož i kynologie ostatních ozbrojených sborů na území našeho státu. Praha: CanisTR. ISBN 978-80-904210-3-5
12. RULC, Jiří. 2014. Dějiny československé služební kynologie. 1. vyd. Praha: CanisTR. ISBN 978-80-904210-8-0
13. SVOBODA, P. 2022. Psí záchranář. Brno: CPress, 2022. ISBN 978-80-264-4313-1
14. SPONA, HELMA. 2017. Obedience: různé tréninkové metody pro jednotlivé cviky. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0385-0

15. STRAUS, J.; VAVERA, F. 2005. Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem II. (od roku 1939 po současnost). Praha: POLICE HISTORY, 2005. s. 87. ISBN 80-86477-28-2

16. STRAUS, J.; KLOUBEK, M. 2010. Kriminalistická odorologie. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-238-7

Legislativní dokumenty

1. Zákon č. 273/2008 Sb. – Zákon o Policii České republiky

Interní akty řízení

1. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 145/2014 - upravující činnost služební kynologie
2. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 313/2017 - o pachové identifikaci osob
3. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 80/2009 Čl. 7.

Elektronické zdroje

1. <https://www.policie.cz/policie-cr.aspx>